

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1993-1994

HANDELINGEN 11-12-13-14-15-16-17-18-19-20

VERGADERINGENVANDECEMBER1993

ACTUELE INTERPELLATIES

ACTUELE VRAGEN

ALGEMENE UITGAVENBEGROTING 1994

DECREET BETREFFENDE HET ONDERWIJS-V

DECREET TOT BEVORDERING VAN DE ECONOMISCHE EXPANSIE IN HET
VLAAMSE GEWEST

DECREET TOT OPRICHTING VAN DE VLAAMSE RAAD VOOR WETENSCHAPSBE-
LEID

DECREET TOT REGELING VAN DE RECLAME EN SPONSORING OP RADIO EN
TELEVISIE
DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET BESTUURLIJK BELEID

DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET RECHTSPOSITIE
PERSONEELSLEDEN GEMEENSCHAPSONDERWIJS

DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET VLAAMS FONDS VOOR SOCIALE
INTEGRATIE VAN PERSONEN MET EEN HANDICAP

GEBRUIK VAN HET NEDERLANDS IN EUROPESE INSTELLINGEN

MESTACTIEPLAN

MIDDELENBEGROTING 1994

PROGRAMMADECREET 1994

VERZOEKSCRIFTEN

Inhoud

Nr. 11   Woensdag 1 december 1993

Berichten van verhindering, blz. 265

Motie van orde

Voorstel tot spoedbehandeling in plenaire vergadering, blz. 265

Actuele vragen (Regl. art. 77)

Actuele vraag van de heer M. Olivier tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de eenzijdige vaststelling van het minimum-ereloonbarema in de sociale huisvestingssector, blz. 266

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de promotie van de verkoop van individuele verbrandingsovens zonder filter als alternatief voor selectieve ophaling en huisvuilzakbelasting, blz. 267

Actuele vraag van de heer J. Gabriels tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het uitstellen van de aanleg van fietspaden langs de weg Bree-Bilzen, blz. 268

Actuele vraag van de heer R. Van Hooland tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het niet toepassen van de omzendbrieven inzake het bouwen in woonparken, blz. 270

Actuele vraag van de heer J. Caudron tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over een mogelijke verdaging van De Gordel in 1994 wegens de vijftigste verjaardag van de bevrijding, blz. 271

Actuele interpellaties (Regl. art. 79)

Actuele interpellatie van de heer S. De Clerck tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de Vlaamse Energie Holding, blz. 272

Spreekers : de heren S. De Clerck, F. Dielens, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 275

Actuele interpellaties (Regl. art. 79) (Voortzetting)

Actuele interpellatie van de heer F. Van den Eynde tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het gebruik van het Nederlands bij het Europees Merkenbureau

Actuele interpellatie van de heer J. Gabriels tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het gebruik van het Nederlands als officiële taal bij de Europese instellingen, blz. 276

Spreekers : de heren F. Van den Eynde, J. Gabriels, M. Olivier

Voorstel van resolutie van de heer P. Van Grembergen c.s. betreffende de vertegenwoordiging van de Vlaamse Gemeenschap in de Europese Unie
- 430 (1993-1994) - Nr. 1

Bespreking, blz. 279

Spreekers : de heren P. Van Grembergen, G. Annemans, J. Gabriels, F. Van den Eynde, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 282

Actuele interpellaties (Regl. art. 79) (Voortzetting)

Actuele interpellatie van de heer A. Denys tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de definitie van familiaal bedrijf in het kader van het Mestactieplan

Toegevoegde actuele vraag van mevrouw V. Dua tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over een politiek akkoord betreffende de wijziging van het Mestactieplan, blz. 282

Spreekers : de heren A. Denys, F. Vandebroucke, mevrouw V. Dua, minister-president L. Van den Brande, minister N. De Batselier

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 maart 1991 houdende het statuut van de Nederlandse Radio- en Televisie-uitzendingen in België, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap en tot wijziging van het decreet van 12 juni 1991 tot regeling van de reclame en sponsoring op radio en televisie
- 412 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 7

Aangehouden stemmen, blz. 288

Hoofdelijke stemming, blz. 289

Spreekers : de heren D. Van Mechele, H. Van Denderen, mevrouw M. Dillen

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs-V

- 408 (1992-1993) - Nrs. 1 tot 8

Hoofdelijke stemming, blz. 292

Spreekers : de heren L. Appeltans en L. Van Nieuwenhuysen

Ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging en van het decreet van 1 juli

1992 tot wijziging van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging en van het decreet van 12 december 1990 betreffende het bestuurlijk beleid - 414 (1993-1994) - Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming, blz. 293

Ontwerp van decreet tot oprichting van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid

- 399 (1992-1993) - Nrs. 1 tot 5

Aangehouden stemmen, blz. 294

Hoofdelijke stemming, blz. 296

Ontwerp van decreet tot bevordering van de economische expansie in het Vlaamse Gewest

- 361 (1992-1993) - Nrs. 1 tot 4

Aangehouden stemmen, blz. 297

Spreeker : de heer J. Caubergs

Hoofdelijke stemming, blz. 299

Spreeker : mevrouw M. Aelvoet

Voorstel van decreet van de heer R. Swinnen c.s. houdende wijziging van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs
- 395 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 300

Met redenen omklede motie van de heren E. Van Rompuy, L. Hancké en P. Van Grembergen tot besluit van het op 25 november 1993 gehouden debat over de mededeling van de Vlaamse regering naar aanleiding van het globaal plan van de federale regering voor de werkgelegenheid, het concurrentievermogen en de sociale zekerheid
- 434 (1993-1994) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 301

Spreeker : de heer J. Geysels

Met redenen omklede motie van de heren F. Dewinter en G. Annemans tot besluit van het op 25 november 1993 gehouden debat over de mededeling van de Vlaamse regering naar aanleiding van het globaal plan van de federale regering voor de werkgelegenheid, het concurrentievermogen en de sociale zekerheid
- 435 (1993-1994) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 302

Met redenen omklede motie van de heren J. De Mol en J. Caudron tot besluit van de op 21 oktober 1993 door de heer J. De Mol in commissie gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over zijn verklaring om het moratorium voor BPA's te versoepelen
- 433 (1993-1994) - Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 304

Spreekers : de heer J. De Mol, mevrouw M. Vogels, de heren A. Denys, J. Caudron, J. Van Eetvelt, J. Caubergs, E. Van Rompuy, J. Geysels

Voorstel van resolutie van de heer P. Van Grembergen c.s. betreffende de vertegenwoordiging van de Vlaamse Gemeenschap in de Europese Unie
– 430 (1993-1994) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 308
Sprekers : de heren J. Geysels, W. Verreycken, P. Van Grembergen

Voorstel van motie van overeenstemming van de heer J. Taylor c.s. betreffende het besluit van de Vlaamse regering tot herverdeling van basisallocaties van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
– 436 (1993-1994) – Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming, blz. 310

Regeling van de werkzaamheden, blz. 311

Nr. 12   Maandag 13 december 1993

Berichten van verhindering, blz. 313

Voorstellen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 313

Voorstellen van resolutie
Indiening en verwijzing, blz. 313

Verslagen
Indiening, blz. 313

Tekst aangenomen door de commissies
Indiening, blz. 315

Jaarverslagen
Indiening, blz. 315

Besluiten van de Vlaamse regering
Indiening en verwijzing, blz. 316

Ministeriele besluiten
Indiening en verwijzing, blz. 316

Advies van de Vlaamse Mediaraad
Indiening en verwijzing, blz. 316

Arresten van het Arbitragehof
Indiening, blz. 316

Kennisgevingen van het Arbitragehof
Indiening, blz. 316

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)
Indiening, blz. 316

Samenstelling van een werkgroep
Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 317

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 18-A (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
– 19-C (1992-1993) – Nrs. 1 tot 5
– 20-B (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Errata) en 2 (Aangepaste administratieve begroting)
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 14 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 15 (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13
– 16 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Algemeen welzijnswerk, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
– 291 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Preventieve gezondheidszorg 1993-1997, ingediend door mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden
– 314 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Gezondheidszorg, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
– 333 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen. Beleidsbrief voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 41' (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het economisch beleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 418 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het landbouwbeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 419 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Externe betrekkingen in 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 431 (1993-1994) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994
– 415 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 20

Algemene bespreking

Algemene toelichting, blz. 317
Spreker : de heer J. Taylor, verslaggever

Financien en begroting, blz. 323
Sprekers : de heren S. Platteau, E. Van Rompuy, M. Didden, W. Verreycken, C. Lisabeth, H. Schiltz, J. Geysels, A. Denys, minister N. De Batselier, minister W. Demeester-De Meyer

Brussel, blz. 344
Sprekers : Mevrouw S. Creyf, de heren J. Van Hauthem, E. Van Rompuy, F. Dewinter, F. Dielens, A. De Boeck, E. Van Vaerenbergh, H. Suykerbuyk, minister H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 360

Bijlage
Vraag om uitleg, blz. 361

Nr. 13   Dinsdag 14 december 1993 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 365

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
– 18-A (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
– 19-C (1992-1993) – Nrs. 1 tot 5
– 20-B (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Errata)

en 2 (Aangepaste administratieve begroting)
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 14 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 15 (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13
– 16 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Algemeen welzijnswerk, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
– 291 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Preventieve gezondheidszorg 1993-1997, ingediend door mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Werkstelling en Sociale Aangelegenheden
– 314 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Gezondheidszorg, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
– 333 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen. Beleidsbrief voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 417 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het economisch beleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 418 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het landbouwbeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 419 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Externe betrekkingen in 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 431 (1993-1994) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994
– 415 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 20

Algemene bespreking (Voortzetting)

Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting, blz. 365

Sprekers : de heren V. Vautmans, P. Breyne, J. Timmermans, A. Denys, mevrouw M. Vogels, de heren J. Caudron, E. Van kompy, F. Vermeiren, J. Van Eetvelt, M. Olivier, minister N. De Batselier, minister T. Kelchtermans

Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid, blz. 382

Sprekers : de heer W. Taelman, mevrouw A. Leysen, minister L. Van den Bossche

Regeling van de werkzaamheden, blz. 388

Nr. 14 Dinsdag 14 december 1993 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 391

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
– 18-A (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
– 19-C (1992-1993) – Nrs. 1 tot 5
– 20-B (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Errata) en 2 (Aangepaste administratieve begroting)
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 14 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse

Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 15 (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13
– 16 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Algemeen welzijnswerk, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
– 291 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Preventieve gezondheidszorg 1993-1997, ingediend door mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Werkstelling en Sociale Aangelegenheden
– 314 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Gezondheidszorg, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
– 333 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen. Beleidsbrief voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 417 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het economisch beleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 418 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het landbouwbeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 419 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Externe betrekkingen in 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 431 (1993-1994) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994
– 415 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 20

Algemene bespreking (Voortzetting)

Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid (Voortzetting), blz. 391

Sprekers : de heer G. Annemans, mevrouw A. Leysen, de heren R. Swinnen, J. Tavernier, C. Moors, L. Appeltans, A. Denys, L. Dierickx, minister L. Van den Bossche, minister L. Detiège

Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken, blz 410

Sprekers : de heren L. Pierco en G. Cardoen

Mededeling van de voorzitter, blz. 413

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 18-A (1992-1993) - Nrs. 1 en 2
— 21-A (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 19-C (1992-1993) - Nrs. 1 tot 5
— 20-B (1992-1993) - Nrs. 1 (+ Errata) en 2 (Aangepaste administratieve begroting)
— 21-A (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

— 13-A (1992-1993) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
— 14 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2
— 17 (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

— 13-A (1992-1993) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
— 15 (1992-1993) - Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13
— 16 (1992-1993) - Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
— 17 (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Algemeen welzijnswerk, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin

— 291 (1992-1993) - Nr. 1

Beleidsbrief Preventieve gezondheidszorg 1993-1997, ingediend door mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden

— 314 (1992-1993) - Nr. 1

Beleidsbrief Gezondheidszorg, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin

— 333 (1992-1993) - Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen. Beleidsbrief voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

— 417 (1993-1994) - Nr. 1

Beleidsbrief Het economisch beleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

— 418 (1993-1994) - Nr. 1

Beleidsbrief Het landbouwbeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

— 419 (1993-1994) - Nr. 1

Beleidsbrief Externe betrekkingen in 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

— 431 (1993-1994) - Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994

— 415 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 20

Algemene bespreking (Voortzetting)

Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken (Voortzetting), blz. 413

Sprekers : de heren J. Van Hauthem, R. Vanlerberghe, J. Tavernier, H. Lauwers, R. Van Hooland, M. Van der Poorten, P. Dewael, E. Van Rompuy, minister L. Van den Bossche, minister T. Kelchtermans

Regeling van de werkzaamheden, blz. 435

Nr. 15 Woensdag 15 december 1993 **Morgenvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 437

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 18-A (1992-1993) - Nrs. 1 en 2
— 21-A (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende tweede

aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 19-C (1992-1993) - Nrs. 1 tot 5
— 20-B (1992-1993) - Nrs. 1 (+ Errata) en 2 (Aangepaste administratieve begroting)

— 21-A (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

— 13-A (1992-1993) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
— 14 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2
— 17 (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

— 13-A (1992-1993) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
— 15 (1992-1993) - Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13
— 16 (1992-1993) - Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
— 17 (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Algemeen welzijnswerk, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin

— 291 (1992-1993) - Nr. 1

Beleidsbrief Preventieve gezondheidszorg 1993-1997, ingediend door mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden

— 314 (1992-1993) - Nr. 1

Beleidsbrief Gezondheidszorg, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin

— 333 (1992-1993) - Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen. Beleidsbrief voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

— 417 (1993-1994) - Nr. 1

Beleidsbrief Het economisch beleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

— 418 (1993-1994) - Nr. 1

Beleidsbrief Het landbouwbeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de

Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 419 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Externe betrekkingen in 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 431 (1993-1994) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot **begeleiding** van de begroting 1994
– 415 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 20

Algemene bespreking (Voortzetting)

Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid, blz. 437

Sprekers : de heren L. Bril, J. Sleenckx, P. Deprez, S. De Clerck, F. Wymeersch, D. Van Mechelen, mevrouw M. Aelvoet, de heren P. Dewael, J. Ulburghs, A. Denys, E. Van Rompuy, P. Van Grembergen, M. Maertens, E. Schuermans, minister L. Detiège, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 463

Nr. 16 **Woensdag 15 december 1993**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 465

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
– 18-A (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
– 19-C (1992-1993) – Nrs. 1 tot 5
– 20-B (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Errata) en 2 (Aangepaste administratieve begroting)
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 14 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 15 (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13
– 16 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Algemeen welzijnswerk, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
– 291 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Preventieve gezondheidszorg 1993-1997, ingediend door mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden
– 314 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Gezondheidszorg, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
– 333 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen. Beleidsbrief voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 417 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het economisch beleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 418 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het landbouwbeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 419 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Externe betrekkingen in 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 431 (1993-1994) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot **begeleiding** van de begroting 1994
– 415 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 20

Algemene bespreking (Voortzetting)

Leefmilieu en Natuurbehoud, blz. 456
Sprekers : de heren M. Verwilghen, H. Brouns, X. Buisseret, J. Timmermans, A. Denys, F. Wymeersch, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heer J. Van Looy, mevrouw M. Aelvoet, de heren L. Barbé, M. Capoen, A. Arts, minister N. De Batselier

Media, blz. 488

Sprekers : de heren P. Chevalier, H. Van Dienderen, S. De Clerck, A. Denys, mevrouw M. Dillen, de heren M. Bartholomeeussen, W. Seeuws, E. Van Rompuy, H. Olaerts, F. Sarens, minister N. De Batselier, minister H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 506

Nr. 17 **Donderdag 16 december 1993**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 507

Samenstelling van commissies

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 507

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
– 18-A (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
– 19-C (1992-1993) – Nrs. 1 tot 5
– 20-B (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Errata) en 2 (Aangepaste administratieve begroting)
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 14 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 15 (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13

- 16 (1992-1993) - Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
- 17 (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Algemeen welzijnswerk, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
- 291 (1992-1993) - Nr. 1

Beleidsbrief Preventieve gezondheidszorg 1993-1997, ingediend door mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden
- 314 (1992-1993) - Nr. 1

Beleidsbrief Gezondheidszorg, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
- 333 (1992-1993) - Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen. Beleidsbrief voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
- 417 (1993-1994) - Nr. 1

Beleidsbrief Het economisch beleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
- 418 (1993-1994) - Nr. 1

Beleidsbrief Het landbouwbeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
- 419 (1993-1994) - Nr. 1

Beleidsbrief Externe betrekkingen in 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
- 431 (1993-1994) - Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994
- 415 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 20

Algemene bespreking (Voortzetting)

Welzijn en Gezondheid, blz. 507
Sprekers : de heren G. Anthuenis, L. Goutry, M. Maertens, mevrouw L. Maximus, de heren K. Van Overmeire, H. Van Wambeke, E. Van Vaerenbergh, mevrouw M. Vogels, de heren M. Olivier, B. Vandendriesche, J. Geysels, minister W. De-

meester-De Meyer, minister L. Detiège

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 juni 1990 houdende oprichting van een Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap
- 392 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking, blz. 528
Artikelsgewijze bespreking, blz. 528

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
- 18-A (1992-1993) - Nrs. 1 en 2
21-A (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
- 19-C (1992-1993) - Nrs. 1 tot 5
- 20-B (1992-1993) - Nrs. 1 (+ Errata) en 2 (Aangepaste administratieve begroting)
- 21-A (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
13-A (1992-1993) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
- 14 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2
17 (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
13-A (1992-1993) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
- 15 (1992-1993) - Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13
- 16 (1992-1993) - Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
17 (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Algemeen welzijnswerk, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
- 291 (1992-1993) - Nr. 1

Beleidsbrief Preventieve gezondheidszorg 1993-1997, ingediend door mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden
- 314 (1992-1993) - Nr. 1

Beleidsbrief Gezondheidszorg, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
- 333 (1992-1993) - Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in

Vlaanderen. Beleidsbrief voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
- 417 (1993-1994) - Nr. 1

Beleidsbrief Het economisch beleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
- 418 (1993-1994) - Nr. 1

Beleidsbrief Het landbouwbeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
- 419 (1993-1994) - Nr. 1

Beleidsbrief Externe betrekkingen in 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
- 431 (1993-1994) - Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994
- 415 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 20

Algemene bespreking (Voortzetting)

Cultuur, blz. 530
Sprekers : de heren M. Van Peel, F. Dewinter, W. Seeuws, L. Hancké, J. Geysels, F. De Man, minister H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 536

Nr. 18 Donderdag 16 december 1993 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 537

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
- 18-A (1992-1993) - Nrs. 1 en 2
21-A (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
- 19-C (1992-1993) - Nrs. 1 tot 5

– 20-B (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Errata) en 2 (Aangepaste administratieve begroting)
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 14 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 15 (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13
– 16 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Algemeen welzijnswerk, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
– 291 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Preventieve gezondheidszorg 1993-1997, ingediend door mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Werkstelling en Sociale Aangelegenheden
– 314 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Gezondheidszorg, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
– 333 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen. Beleidsbrief voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 417 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het economisch beleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 418 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het landbouwbeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 419 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Externe betrekkingen in 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 431 (1993-1994) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994
– 415 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 20

Algemene bespreking (Voortzetting)

Cultuur (Voortzetting), blz. 537
Sprekers : de heren P. Dewael, W. Seeuws, P. Hostekint, F. De Man, M. Van Peel, J. Geysels, E. Van Rompuy, H. Lauwers, A. Denys, L. Hancké, L. Dierickx, L. Peeters, E. Beysen en minister H. Weckx

Openbare Werken en Vervoer, blz. 559
Sprekers : de heren E. Beysen, J. Ansoms, W. Verreycken, J. De Mol, H. Van Dienderen, R. Van Hooland, H. Schiltz, F. Van den Eynde, mevrouw M. Dillen, minister T. Kelchtermans en minister J. Sauwens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 585

Nr. 19 Vrijdag 17 december 1993 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 587

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
– 18-A (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
– 19-C (1992-1993) – Nrs. 1 tot 5
– 20-B (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Errata) en 2 (Aangepaste administratieve begroting)
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 14 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de alge-

mene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 15 (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13
– 16 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Algemeen welzijnswerk, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
– 291 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Preventieve gezondheidszorg 1993-1997, ingediend door mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Werkstelling en Sociale Aangelegenheden
– 314 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Gezondheidszorg, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
– 333 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen. Beleidsbrief voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 417 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het economisch beleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 418 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het landbouwbeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 419 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Externe betrekkingen in 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 431 (1993-1994) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994
– 415 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 20

Algemene bespreking (Voortzetting)

Buitenlandse en Europese Aangelegenheden, blz. 587

Sprekers : de heren H. Suykerbuyk, F. Van den Eynde, L. Van Nieuwenhuysen, D. Van der Maelen, S. De Clerck, J. Ulburghs, P. Van Grembergen, mevrouw M. Aelvoet, de heren L. Dierickx, G. Annemans, E. Van Rompuy, F. Vergote, A. Denys, minister J. Sauwens, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 613

Nr. 20   **Vrijdag 17 december 1993**
                         Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 615

Samenstelling van een commissie

Wijziging onder de vaste leden, blz. 615

Verzoekschriften (Regl. art. 82),

blz. 616

Actuele vragen (Regl. art. 77)

Actuele vraag van de heer L. Standaert tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de niet uitbetaling van beloofde toelagen aan de V.Z.W. Payoke, blz. 616

Actuele vraag van de heer J. Gabriels tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over zijn aanvankelijke weigering om het probleem rond het taalgebruik bij het Europees Merkenbureau aanhangig te maken bij het Overlegcomité Federale regering – Gemeenschaps- en Gewestregering

Actuele vraag van de heer F. Van den Eynde tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het feit dat op de Europese top geen beslissing genomen werd in verband met het Nederlands, als officiële taal van het Merkenbureau, blz. 616

Actuele vraag van de heer J. Peeters tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over eventuele Vlaamse subsidiëring voor een Nederlands-Belgisch kalvergiebedrijf in de Noorderkempen, blz. 618

Actuele vraag van de heer J. Ulburghs tot de heer L. Van den Brande, minister-

president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de investeringen in Center-Parcs, blz. 619

Actuele vraag van de heer R. Van Hooiland tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het antwoord van de Vlaamse regering aan de federale regering over de weigering van Sabena om haar advertentie te plaatsen, blz. 619

Actuele vraag van de heer K. Pinxten tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over recente persberichten nopens een nieuwe inruiloperatie van de Begemann-aandelen van Belgische openbare investeringsmaatschappijen, blz. 620

Actuele vraag van de heer H. Van Dieren tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het terugschroeven van de NMBS-investering voor binnenlands vervoer ten voordele van de TGV, blz. 622

Actuele vraag van de heer E. Beysen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de recente besprekingen omtrent de uitdieping van de Schelde, blz. 623

Actuele vraag van de heer J. Valkeniers tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de actuele onrust bij de plaatselijke bevolking over de voorgestelde vestiging van een verbrandingsoven in het Vilvoordse, blz. 624

Actuele vraag van de heer F. De Man tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over het feit dat sedert het begin van het nieuwe televisie-seizoen het Vlaams Blok nog nooit rechtstreeks aan bod kwam in het actualiteitsprogramma "De zevende dag", blz. 624

Actuele vraag van de heer E. Van Vaeerenbergh tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over het gebrek aan belangstelling van de Vlaamse regering voor de faciliteitengemeenten rond Brussel, blz. 624

Actuele vraag van de heer F. Dielens tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over het geweld in de jeugdprogramma's van VTM, blz. 626

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 18-A (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 627

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 19-C (1992-1993) – Nrs. 1 tot 5
– 20-B (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Errata) en 2 (Aangepaste administratieve begroting)

– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 627

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 630

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15 (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13

– 16 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)

– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 631

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994 – 415 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 25

Artikelsgewijze bespreking, blz. 664

Spreker : de heer L. Barbé

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 18-A (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 19-C (1992-1993) – Nrs. 1 tot 5

– 20-B (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Errata) en 2 (Aangepaste administratieve begroting)

– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 14 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 15 (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13
– 16 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Algemeen welzijnswerk, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
– 291 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Preventieve gezondheidszorg 1993-1997, ingediend door mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Werkstelling en Sociale Aangelegenheden
– 314 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Gezondheidszorg, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
– 333 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen. Beleidsbrief voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 417 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het economisch beleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 418 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het landbouwbeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 419 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Externe betrekkingen in 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 431 (1993-1994) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994 – 415 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 20
Mededeling van de fractievoorzitters, blz. 688

Sprekers : de heren A. Denys, E. Van Rompuy, F. Dewinter, L. Hancké, F. Vandenbroucke, J. Gabriels, J. Geysels, P. Van Grembergen, J. Van Hauthem, minister W. Demeester-De Meyer, minister-president L. Van den Brande

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 18-A (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Hoofdelijke stemming, blz. 698

Sprekers : de heren L. Standaert en G. Annemans

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 19-C (1992-1993) – Nrs. 1 tot 5
– 20-B (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Errata) en 2 (Aangepaste administratieve begroting)
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Hoofdelijke stemming, blz. 700

Voorstel van motie van overeenstemming
Hoofdelijke stemming, blz. 701

Spreker : de heer J. Valkeniers

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 14 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Hoofdelijke stemming, blz. 702

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 15 (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13
– 16 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Aangehouden stemming, blz. 704

Spreker : de heer S. Platteau

Hoofdelijke stemming, blz. 716

Voorstel van motie van overeenstemming
Hoofdelijke stemming, blz. 718

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994 – 415 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 25

Aangehouden stemmingen, blz. 719

Sprekers : de heren W. Seeuws, J. Tavernier, V. Vautmans, J. Caudron, J. De Mol, mevrouw M. Vogels, de heer J. Timmermans, minister L. Van den Bossche

Hoofdelijke stemming, blz. 735

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 juni 1990 houdende oprichting van een Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap

– 392 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 737

Met redenen omklede motie van de heer E. Van Vaerenbergh c.s. tot besluit van de op 30 november 1993 door de heer E. Van Vaerenbergh gehouden interpellatie tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de benoemingspolitiek in de Brusselse OCMW's

– 438 (1993-1994) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 738

Sprekers : de heren E. Van Vaerenbergh, F. Dielens, J. Van Hauthem, mevrouw A. Neyts-Uyttebroeck en mevrouw S. Creyf-Blondé

Met redenen omklede motie van de heer J. Van Hauthem tot besluit van de op 30 november 1993 door de heer E. Van Vaerenbergh gehouden interpellatie tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de benoemingspolitiek in de Brusselse OCMW's

– 439 (1993-1994) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 740

Regeling van de werkzaamheden, blz. 741

Bijlagen

Bijlage 1: Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994 (Tabel), blz. 745

Bijlage II : Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994 (Tabel), blz. 771

Bijlage III : Samenvatting schuldssituatie Vlaamse Gemeenschap per rubriek, blz. 885

13e vergadering

Dinsdag 14 december 1993
Morgenvergadering

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

- *De vergadering wordt geopend om 9.34 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

J. Caubergs, E. Flamant, T. Van Parijs : gezondheidsredenen ;

W. Claes : buitenslands ;

R. Landuyt : ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

- 18-A (1992-1993) - Nrs. 1 en 2
- 21-A (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

ONTWERP VAN DECREET houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

- 19-C (1992-1993) - Nrs. 1 tot 5
- 20-B (1992-1993) - Nrs. 1 (+ Errata) en 2 (Aangepaste administratieve begroting)
- 21-A (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

- 13-A (1992-1993) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
- 14 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2
- 17 (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

- 13-A (1992-1993) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
- 15 (1992-1993) - Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13
- 16 (1992-1993) - Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
- 17 (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

BELEIDSBRIEF Algemeen welzijnswerk, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin

- 291 (1992-1993) - Nr. 1

BELEIDSBRIEF Preventieve gezondheidszorg 1993-1997, ingediend door mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden

- 314 (1992-1993) - Nr. 1

BELEIDSBRIEF Gezondheidszorg, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin

- 333 (1992-1993) - Nr. 1

BELEIDSBRIEF Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen. Beleidsbrief voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

- 417 (1993-1994) - Nr. 1

BELEIDSBRIEF Het economisch beleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

- 418 (1993-1994) - Nr. 1

BELEIDSBRIEF Het landbouwbeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

- 419 (1993-1994) - Nr. 1

BELEIDSBRIEF Externe betrekkingen in 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie,

KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
- 431 (1993-1994) - Nr. 1

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994
- 415 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 20

Algemene bespreking (Voortzetting)

HUISESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN LANDINRICHTING

De voorzitter : Wij behandelen nu de materies waarvoor ministers De Batselier, Kelchtermans, Sauwens en Van den Brande bevoegd zijn, met name Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting.

De heer Vautmans heeft het woord.

De heer V. Vautmans (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, nog niet zo lang geleden keurde de Vlaamse Raad een motie van aanbeveling goed waarbij werd geopteerd voor een prioritaire behandeling van een nieuw globaal decreet op de ruimtelijke ordening.

Wanneer de decreetgever tot een dergelijke motie van aanbeveling overgaat, mogen wij veronderstellen dat de uitvoerende macht zich hierdoor laat leiden.

In de regeringsverklaring van deze regering werd eveneens bevestigd dat het globaal decreet op de ruimtelijke ordening prioritair aan de orde zou komen.

De bevoegde minister verklaarde bij zijn aantreden daarenboven dat het beleid prioritair zou worden gericht op een nieuw decreet op de ruimtelijke ordening, dat een decretale basis zou geven aan het Structuurplan Vlaanderen ; op het parallel opmaken, bespreken en afronden van het Structuurplan Vlaanderen ; en ten slotte, op een herziening van de gewestplannen.

De voorbije maanden hebben de decreetgever echter heel wat wijzer gemaakt, maar de regering blijkt er niet wijzer op te zijn geworden.

Mijnheer de minister, in tegenstelling tot uw eigen State of the Union, zoals het zo mooi wordt gezegd, en in weerwil van de goedgekeurde motie van aanbeveling, worden wij geconfronteerd met deeldecreeetjes en omzendbrieven, die zeker niet kunnen worden beschouwd als een algemeen antwoord op deze prioritaire materie. Ik verwijs in dit verband naar de verklaringen die u in de commissie aflegde bij de bespreking van de drie ontwerpen van decreet : opvolregel, minidecreet. . .

De heer A. Denys : Mijnheer de voorzitter, het betoog van de heer Vautmans is hoofdzakelijk gericht tot minister Kelchtermans. Zijn uiteenzetting is belangrijk in het kader van de Ruimtelijke Ordening. Ik stel voor dat wij wachten tot de minister aanwezig is.

De voorzitter : Mijnheer Denys, ik deel uw bezorgdheid, maar de regering wordt op dit ogenblik vertegenwoordigd door minister De Batselier. Ik verzeker u dat wij niet zullen nalaten minister Kelchtermans erop te wijzen dat de heer Vautmans het woord tot hem richt. Wij verwachten de minister trouwens elk ogenblik.

De heer A. Denys : Misschien verkiest de heer Vautmans om niet te wachten tot de minister er is. Nochtans is het belangrijk dat de minister aanwezig is gezien het onderwerp specifiek zijn bevoegdheid betreft.

De voorzitter : Inderdaad, maar het is niet de eerste keer dat minister Kelchtermans iets over deze materie verneemt.

De heer A. Denys : Mijnheer de voorzitter, wij moeten dit onderwerp ernstig behandelen. Het gaat immers om de begroting. Gezien het resultaat van de stemming over het programmadecreet in de commissie, is de aanwezigheid van minister Kelch-

termans absoluut vereist. Het is belangrijk dat wij het standpunt van de minister kennen met betrekking tot sommige zaken die bij de bespreking van het programmadecreet aan bod zijn gekomen.

De voorzitter : De heer Vautmans heeft het volste recht om de problematiek nogmaals aan te kaarten. Indien zijn uiteenzetting uitsluitend handelt over Ruimtelijke Ordening, stel ik voor dat wij nu eerst het woord geven aan iemand die het ook over Huisvesting heeft. Indien de heer Vautmans ook over Huisvesting of Landinrichting wenst te spreken, impliceert dit dat hij straks nog enkel het woord krijgt om zijn hoofdstuk over Ruimtelijke Ordening te behandelen.

De heer V. Vautmans : Mijnheer de voorzitter, het was mijn bedoeling uitsluitend over Ruimtelijke Ordening te spreken.

De voorzitter : Dan zal een andere spreker het nu eerst hebben over Huisvesting. De heer Vautmans krijgt opnieuw het woord nadat minister Kelchtermans is gearriveerd.

De heer Breyne heeft het woord.

De heer P. Breyne (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, sedert het aantreden van de huidige Vlaamse regering staat het huisvestingsbeleid in het middelpunt van de belangstelling. Een belangrijk initiatief ter zake, het urgentieplan voor de sociale huisvesting, werd de voorbije twee jaar op stapel gezet. Door dit programma wordt een bedrag van 30 miljard frank toegekend aan de sector van de sociale huisvesting, wat op korte termijn moet leiden tot de bouw van 10.000 bijkomende sociale woningen.

Als christen-democraten hebben wij het principe en de noodzaak van een bijkomende inspanning op dit gebied steeds verdedigd. Goed en betaal-

Breyne

baar wonen, is immers één van de meest elementaire rechten. Het blijft voor de CVP daarom ook één van de prioritaire bekommernissen.

Uit de cijfers die de minister ons ter beschikking heeft gesteld, blijkt dat het aantal in het kader van het urgentieprogramma ingediende projecten het vooropgestelde aantal van 10.000 woningen sterk overstijgt. Het zou zelfs gaan om meer dan 16.000 woningen.

Dit grote aantal is een duidelijk bewijs dat het urgentieprogramma resultaten heeft opgeleverd, maar het toont tevens aan dat het huisvestingsbeleid van de Vlaamse regering vooral een beleid dient te zijn dat perspectieven biedt op lange termijn.

Wat dit laatste betreft, stel ik dan ook met genoeg vast dat de klassieke investeringskredieten voor de sociale huisvesting gevoelig stijgen. Het gaat om een globale stijging van ongeveer 12 procent. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan een sedert jaren geformuleerde wens van de CVP. Ik verwijs in dit verband naar een resolutie waarvan ik de initiatiefnemer was en die door alle partijen van de Vlaamse Raad werd gesteund om een aanzienlijke verhoging van de kredieten voor de sociale huisvesting te bekomen. De huidige minister kan genieten van de vruchten van mijn inspanning.

Het blijft mijn overtuiging dat een dergelijke verhoging van de klassieke kredieten een betere basis vormt voor een vernieuwd, krachtig en toekomstgericht beleid dan het kortstondige effect van een impuls- of een urgentieprogramma.

Met betrekking tot dit urgentieprogramma blijven er evenwel vragen rijzen. Bij diverse gelegenheden hebben wij onze vrees uitgesproken dat het financieringssysteem van dit programma duurder zou uitvallen dan het klassieke financieringssysteem. Volledige duidelijkheid hier-

omtrent is daarom ten eerste gewenst.

Wij moeten tevens vaststellen dat de realisatie van een aantal contingenta's niet beantwoordt aan de vooraf vastgestelde verhoudingen. Aldus zou 65 procent van de ingeschreven kredieten worden besteed aan sociale huurwoningen en 35 procent aan sociale koopwoningen. Het streefcijfer voor de koopwoningen wordt niet bereikt. Dit valt des te meer te betreuren daar de verwerving van een eerste eigen woning voor vele mensen een grote droom blijft.

Daarnaast blijken diverse afspraken met betrekking tot de verhouding tussen de initiatiefnemers niet te kunnen worden nageleefd. Van de budgettaire enveloppe van het urgentieprogramma diende 70 procent te worden besteed aan de financiering van huisvestingsprojecten van publiekrechtelijke initiatiefnemers. Uit de tijdens de commissiebespreking meegedeelde cijfers blijkt dat dit nauwelijks de helft is, volgens de norm die de regering zichzelf heeft opgelegd.

Ook het aantal ingediende renovatie- of saneringsprojecten is gering, het bedraagt amper 8 procent van het totaal. Ik dring er dan ook op aan, mijnheer de minister, dat alles in het werk wordt gesteld om de bij de start van het programma afgesproken verdeelsleutels te respecteren.

Een ander gevoelig punt is de grootschaligheid van de projecten. De realisatie van te grootschalige projecten staat haaks op elke normale planologische ontwikkeling van steden en gemeenten. Waakzaamheid is hier ten eerste geboden.

Op 1 april van dit jaar werden de premie- en toelagestelsels in de huisvestingssector grondig hervormd. Eenmalige premies werden vervangen door een maandelijks rentetoe-lage. Een degelijk functionerend premiestelsel is van uitzonderlijk belang. Wij zullen er angstvallig over waken dat de gezinsvriendelijkheid en de klantgerichtheid van dit nieuwe stelsel te allen prijze wordt geres-

pecteerd. In dit verband bestaan er wel enkele problemen. Een aantal inkomenscategorieën zouden door het nieuwe systeem worden benadeeld. Wie thans bouwt op een kavel met een grondoppervlakte van minder dan 6 are en een netto belastbaar inkomen heeft van minder dan 700.000 frank, ontvangt in het nieuwe systeem aanzienlijk minder dan vroeger. Er moet over worden gewaakt dat iedereen in voldoende mate aan zijn trekken komt.

Wat de sanering betreft, komen saneringen van minder dan 500.000 frank volgens de nieuwe premie-reglementering niet meer in aanmerking voor het toekennen van de globale renovatiepremie. Hiervoor moet een beroep worden gedaan op de verbeteringspremie. Dit betekent dat men in het nieuwe stelsel veel minder zal ontvangen voor een sanering waarvan de investering tussen de 200.000 en de 500.000 frank bedraagt omdat de bedragen beperkt zijn tot de forfaits waarin wordt voorzien door de verbeteringspremie. Heel wat saneringen vallen echter binnen deze kostencategorie, zodat ook voor dit probleem een aangepaste oplossing moet worden gezocht.

Mijnheer de voorzitter, ik zal mijn uiteenzetting beëindigen omdat ik de interne afspraken met de fractieleden wil respecteren en andere sprekers van mijn fractie de kans wil geven om aan bod te komen. Ik hoop dat de minister rekening zal houden met de bezorgdheid die ik heb verwoord.

De voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord.

De heer J. Timmermans (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik verheug mij over de verdere uitbreiding van het beleid in verband met de huisvestingsproblematiek. Zoals collega Breyne daarnet heeft gezegd, is wonen in onze maatschappij inderdaad van enorm belang. Het verheugd ons als socialisten dan ook dat de Vlaamse regering op de goede

Timmermans

lijn zit en dat er voor volgend jaar meer kredieten zijn ingeschreven.

Ik wil kort drie punten naar voren brengen.

Er is het geslaagde urgentieplan voor de sociale huisvesting. Met de oprichting van de NV Domus Flandria werd er inderdaad een eenmalige inhaaloperatie gerealiseerd waarbij de vraag zelfs merkkelijk de geplande 10.000 woningen overschreed. Meer dan 16.000 woningen werden er in ontwerp gebracht. Er moesten zelfs aanvragen worden geweigerd. In dat pakket zitten voor 85 percent huurwoningen. Van socialistische kant werd steeds het belang van de huursector onderschreven. Deze cijfers bewijzen dat er een zeer grote behoefte blijft bestaan.

Mijnheer de vice-minister-president, de SP vraagt hierbij of in de Vlaamse regering niet kan worden onderzocht of er in de toekomst geen nieuwe financiële inspanning kan worden geleverd. Kan door middel van overheveling van kredieten via de financieringswet geen investeringsruimte worden gevonden om de behoefte aan sociale huur- én koopwoningen, zoals collega Breyne heeft opgemerkt, op te vangen? In de verschillende gewesten, en zeker in het arrondissement Aalst, bestaan er enorme wachtlijsten.

In Ninove stad staan er 1.100 kandidaten op de wachtlijst. Via de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij geraakt men onvoldoende aan middelen om de projecten te realiseren. Vanuit onze sociale bewogenheid, mijnheer de vice-minister-president, vragen wij u een inhaaloperatie te laten plaatsvinden om aan deze grote behoefte tegemoet te komen.

Ten tweede, het is duidelijk dat in Domus Flandria overwegend nieuwbouw werd gerealiseerd. U was natuurlijk afhankelijk van de initiatieven te velde. In een geïntegreerd beleid vanuit de Vlaamse regering moeten nog meer mogelijkheden

worden gecreëerd om leegstand weg te werken in de oude dorps- en stadskernen, om tot renovatie over te gaan en om tot een betere ruimtelijke ordening te komen. De nadruk moet meer worden gelegd op maatregelen om de verkrotting en leegstand tegen te gaan. Dat aspect komt zeer beperkt aan bod in de bestaande projecten.

Door de verschillende fracties werd er in de commissie steeds de nadruk gelegd op de grote achterstand inzake de uitbetaling van de premies. De SP-fractie verheugd er zich over dat u er in geslaagd bent om samen met uw administratie deze grote achterstand en ook de achterstand in het afhandelen van de dossiers weg te werken. Wij vragen u, mijnheer de vice-minister-president om deze beleidslijn aan te houden en zo nodig nog te versterken met bijkomende investeringen via de Nationale Maatschappij voor Huisvesting om de plaatselijke en de gewestelijke maatschappijen aan bod te kunnen laten komen. **(Applaus)**

De voorzitter : De heer Vautmans heeft het woord.

De heer V. Vautmans (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, nog niet zo lang geleden keurde de Vlaamse Raad een motie van aanbeveling goed waarbij werd gechopt om het decreet tot herziening van de ruimtelijke ordening te behandelen. Wanneer een decreetgever een motie van aanbeveling indient, dan zouden wij toch mogen aannemen dat de uitvoerende macht zich hierdoor laat leiden. In de regeringsverklaring van de Vlaamse regering werd gesteld dat prioritair werk zou worden gemaakt van een globale herziening van het decreet op de ruimtelijke ordening.

Mijnheer de vice-minister-president, daarenboven verklaarde u bij uw aantreden dat uw beleid in eerste instantie zou gericht zijn op ten eerste, een nieuw decreet op de ruimtelijke ordening dat een decretale basis zou geven aan het Structuurplan, ten tweede, op het parallel opmaken,

discussiëren over en afronden van het Structuurplan Vlaanderen en ten derde, op een globale herziening van de gewestplannen.

Collega's, de afgelopen maanden hebben ons als decreetgever echter slimmer maar de Vlaamse regering blijkbaar niet veel wijzer gemaakt. In tegenstelling tot haar State of the Union en in weerwil van de goedgekeurde motie van aanbeveling worden wij geconfronteerd met deeldecreeetjes en omzendbrieven die zeker niet kunnen worden beschouwd als een algemeen antwoord op de prioritaire behoeften om het decreet op de stedenbouw globaal te herzien.

Ik wil hier uw verklaringen in de commissie aanhalen tijdens de bespreking van de tot nu toe goedgekeurde deeldecreeeten, waaronder de opvolregel, waar u zei dat deze decreeten moeten worden beschouwd als nooddecreeten in afwachting van een globaal nieuw decreet in verband met de ruimtelijke ordening. Tot op heden beschikken wij nog steeds niet over een ontwerp van een nieuw decreet op de ruimtelijke ordening. Wij beschikken evenmin over het Structuurplan Vlaanderen waarvoor ook nog geen decretale basis bestaat. Er zijn ook nog geen plannen in herziening gesteld.

De heer A. Denys : Ze zijn totaal verdeeld.

De heer V. Vautmans : Een nieuw modewoord dat de jongste tijd in de ruimtelijke ordening in is, is de zogenaamde trendbreuk. Door de goedkeuring van de drie hogervernoemde decreeten zou er volgens u, mijnheer de vice-minister-president sprake zijn van een onmiskenbare ombuiging van het vroegere beleid. De afschaffing van de opvolregel, onafgezien van de opportuniteit en zonder de overgangsmaatregelen met alle gevolgen van dien, samen met de afschaffing van het minidecreeet kunnen wij toch moeilijk als een grondige aanpak van de ruimtelijke ordening beschouwen. Wanneer wij dan nog worden geconfronteerd met het

Vautmans

welles-nietjes spelletje rond het moratorium van de BPA's en wij even terugdenken aan het debat naar aanleiding van de interpellatie van collega De Mol en de wel erg verwarde stemmingen daaromtrent kunnen wij beter spreken van een breuk in de regering dan van een trendbreuk in het beleid.

Beloftes werden er nochtans genoeg gemaakt. Ook nu weer, bij de bespreking van deze materie verklaarde u dat eind 1993 een ontwerp-ruimtelijk-structuurplan klaar zou zijn voor bespreking in de Vlaamse regering. Het goedgekeurde ontwerp van structuurplan zou in de loop van 1994 in openbaar onderzoek gaan.

Wat kunnen wij nog geloven van deze nieuwe verklaringen? Waar staan wij nu eigenlijk met het structuurplan? Hoever staat u met de globale herziening van de wet op de stede-bouw? Het is op zijn minst bedenkelijk dat het structuurplan reeds in een voorbereidende fase is terwijl het decreet dat het plan een juridische basis moet geven nog steeds niet is goedgekeurd. Is dit de trendbreuk? Is dit de nieuwe aanpak in Vlaanderen? Inmiddels wordt de Vlaamse burger meer en meer geconfronteerd met de gevolgen van deze aanpak. Er is een nooit gekende achterstand in de afhandeling van de dossiers. In bepaalde provincies en gemeentes neemt dit reeds dramatische afmetingen aan. De aanpak van deze achterstand lijkt mij een prioriteit te zijn voor u opvolger, mijnheer de minister.

Aan de ene zijde hebben wij nu een minister bevoegd voor de ruimtelijke ordening die er niet in slaagt om zijn eigen beleidsprioriteiten in te vullen en aan de andere kant vinden wij ministers die er wel in slagen plannen, initiatieven en decreten in te voeren die de waarde van de gewestplannen en het toekomstig structuurplan van Vlaanderen meer en meer zullen ondergraven.

Bij het invoeren van Vlarem en het koppelen van de milieuv vergunning aan de bouwvergunning kan men zich afvragen welke impact de minister van Ruimtelijke Ordening nog kan hebben op deze materie en hoe deze coördinatie in de toekomst tot stand zal komen. De "samenwerking" tussen beide ministers in het verleden geeft weinig hoopvolle perspectieven.

Bovendien zijn er nog een aantal andere initiatieven die de wet op de stede-bouw ondergraven. Ik noem er enkele. Het Mestactieplan is opgeschort. De Groene Hoofdstructuur zit volgens mij vast en hetzelfde kan worden gezegd van de gele hoofdstructuur. Ook het duinendecreet lijkt eenzelfde lot beschoren te zijn. Al deze decreten kunnen best worden vermeden en geïncorporeerd in een wetgeving op de ruimtelijke ordening en de herziening van de gewestplannen.

Alle doelstellingen die hierboven beoogd worden, kunnen perfect worden geïmplimenteerd in de huidige wettelijke en decretale bepalingen in verband met de ruimtelijke ordening. Alleen krijg ik, en ik waarschijnlijk niet alleen, de indruk dat "groen" in de media komen belangrijker is dan al de rest. Wetten, regelgevingen en formulieren worden bij ingevoerd. De administratie is minder en minder gemotiveerd zodat de modale burger er zijn spreekwoordelijke katjes niet in terugvindt. De verwarring bij de burgers is compleet. De rechtsonzekerheid neemt toe. Iedereen wacht bang af wat de volgende stap zal zijn.

De burgers verwachten een duidelijke en goed omschreven wetgeving. Door het ontbreken van de noodzakelijke duidelijkheid en de bestaande complexe wetgevingen is men aangewezen op interpretaties, wat de rechtszekerheid uitholt.

De VLD pleit voor een herziening en herwaardering van de wet op de stede-bouw, voor een spoedig afwerken van het Structuurplan Vlaande-

ren, voor een herziening van de gewestplannen en voor het incorporeren van alle andere initiatieven en decreten in de wet op de stede-bouw en de gewestplannen.

Alleen op deze wijze bekomen wij een globale coherente aanpak en weten de burgers en de ambtenaren waar zij precies aan toe zijn.

Het doet mij als rechtgeaarde democraat trouwens ook pijn deze uiteenzetting te moeten geven bij de bespreking van een programmadecreet. Wat heeft dit allemaal met de begroting te maken? Waarom wordt dit losgekoppeld van de wet op de stede-bouw. Waarom de discussie op niveau uit de weg gaan? Ik sta trouwens niet alleen met mijn kritiek. De Raad van State en de SERV zijn dezelfde mening toegedaan. Ik ben het niet vaak eens met de heer De Mol, maar nu steun ik ten volle het amendement dat hij in de commissie had ingediend. Ik zal dat amendement trouwens opnieuw indienen in plenaire vergadering. *(Applaus)*

De voorzitter : Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik zal aanvangen met enkele opmerkingen over het huisvestingsbeleid om het grootste deel van mijn uiteenzetting te besteden aan de ruimtelijke ordening.

Voor het huisvestingsbeleid verwijs ik naar de campagne die Welzijnszorg thans voert tegen de problemen in verband met de huisvesting in dit land, en meer bepaald in Vlaanderen. Welzijnszorg speelt daar voor een deel in op de toenemende dakloosheid en op de toenemende problemen voor het betalen van een degelijke huurwoning van steeds meer Belgen die armer worden. Zij willen aan de bel trekken om het onsociale beleid dat op dit vlak op het terrein tot uiting komt aan te klagen.

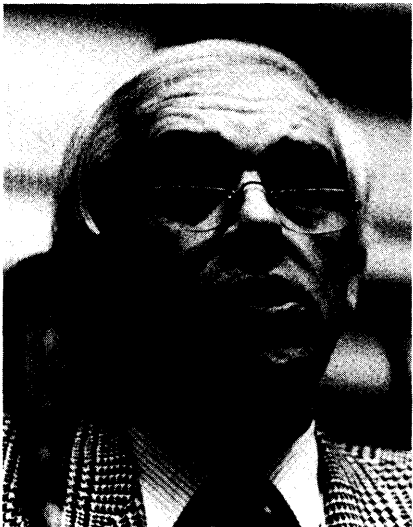
Mijnheer de minister, ik weet dat u bekommerd bent voor deze situatie

Vogels

en dat u in uw beleid duidelijk uitgaat van het recht op wonen. De actie van Welzijnzorg illustreert vooral de onmacht van de Vlaamse regering om een daadwerkelijk huisvestingsbeleid te voeren. De grote meerderheid van woningen die op de Vlaamse markt worden aangeboden, zijn inderdaad nog steeds privaatwoningen. Slechts een beperkt deel bestaat uit sociale woningen. Wij steunen op dat vlak nogal negatief af tegen de ons omringende landen.

Het is dankzij uw Domus Flandria-project dat u probeert daar iets aan te doen en ik kan u, wellicht namens heel dit halfroond, alleen maar feliciteren voor uw aanpak en u zeggen dat wij uw beleid ter zake ten volle zullen steunen.

Ik wens een aantal opmerkingen die ik in de commissie formuleerde te herhalen. Zij handelen over de kwaliteit van wonen. Ik wens daarmee te onderstrepen dat de kwaliteit van wonen zich niet beperkt tot de bin-

VL D-Raadslid Valère Vautmans pleitte bij de bespreking van de begrotingsmateries Huisvesting en Ruimtelijke Ordening voor een globaal decreet op de ruimtelijke ordening

nenkant van de woning – tot de aanwezigheid van een badkamer, van een toilet dat niet in de keuken uitkomt, enzovoort – , maar dat dit ook alles te maken heeft met de kwaliteit van de woonomgeving. Daarbij heb ik het dan ook weer niet over het feit of er al dan niet bloembakken in de straat staan, maar wel over de mogelijkheid om sociale netwerken en sociale contacten te organiseren in de buurt.

Wij hebben het in de commissie nogal lang gehad over de grootschaligheid versus kleinschaligheid van bepaalde nieuwe sociale woonprojecten. Amper twee weken later was er in het televisieprogramma NV De Wereld een reportage over de zogenaamde Chicago-building op de Antwerpse linkeroever, waar een echte gettovorming aan de gang is. Een typisch voorbeeld van hoe geïsoleerde grootschalige sociale woningbouw leidt tot maatschappelijke derivaties die niet meer recht te trekken zijn.

Mijnheer de minister, dat heeft ook alles te maken met een toewijzingsbeleid dat volgens mij moet uitgaan van een vorm van sociale vermenig-

In die zin wil ik wijzen op de gevaren van een te strikt en te rigied centraal gepland toewijzingsbeleid, dat alleen gebaseerd is op criteria van sociale nood. Wat opviel in die reportage was dat er in de wijk geen dragers waren voor een maatschappelijk netwerk. Een priester in de reportage verwees naar de afwezigheid van een notaris en een apotheker. Nu denk ik niet dat je per se een notaris nodig hebt, maar je hebt wel een middenklasse nodig die traditioneel drager is van het verenigingsleven die intellectueel en financieel kan investeren in de organisatie van sociale netwerken en het verenigingsleven. Zoals in de commissie vragen wij dus nogmaals bij de uitvoering van het programma van Domus Flandria rekening te houden met deze opmerkingen. In het verleden werd het huisvestingsbeleid te vaak geredu-

ceerd tot het hebben van een aangepaste woning en werd er te weinig rekening gehouden met een aangepaste sociale woonomgeving.

Mijnheer de minister, ik vraag u dus uitdrukkelijk bij het goedkeuren van nieuwbouwprojecten, renovatieprojecten en het uitstippelen van de toewijzingscriteria voor ogen te houden dat we niet mogen evolueren naar Chicago-wijken.

Ik kom dan tot de ruimtelijke ordening waar ik heel wat aandacht aan wil besteden omdat de begroting en het programmadecreet op dit stuk alle verbeelding tarten. Inderdaad, mijnheer Vautmans, trendbreuk is het modewoord. De minister neemt het graag in de mond en de trendbreuken volgen elkaar in snel tempo op.

Mijnheer de minister, in het begin van de legislatuur waren wij nogal hoopvol gestemd. Na jaren van immobilisme op beleidsniveau en spitsvondigheden op het terrein, waren wij blij te zien dat er eindelijk wat beweging kwam in het beleid van ruimtelijk ordening. Eerst en vooral was er het veelbelovende regeerakkoord, vervolgens de aankondiging van een Structuurplan Vlaanderen met de oprichting van een stuurgroep. U wilde het beleid weer meer serieus geven. Deze Raad heeft u daarin ten volle gesteund door in juni drie decreten goed te keuren. Van een trendbreuk gesproken, was de schrapping van de opvulregel wel de grootste trendbreuk. Dit was duidelijk een signaal naar de mensen. De reacties bleven dan ook niet uit, maar dat moet ons niet verwonderen. Dat wil zelfs zeggen dat men op de goede weg is. Overigens moet ook gezegd worden dat beleidsmaatregelen altijd voor een stuk arbitrair zijn, bij bepaalde burgers onrechtvaardig zullen overkomen. Dat is niet te vermijden. Als op sociaal vlak grenzen worden vastgesteld om in aanmerking te komen als WIGW bijvoorbeeld dan zal dat bij een aantal mensen als arbitrair overkomen. Als een subsidie wordt toegekend voor inkomens tot 30.000 frank dan

Vogels

zal degene die maar 31.000 frank verdient een heel pak voordelen moeten missen en dat onrechtvaardig vinden. Met de toepassing van de wet op de ruimtelijke ordening, van de opvulregel is dat niet anders. De goedkeuring van een decreet sluit een aantal poorten en ieder van ons kan hier wel een paar voorbeelden komen geven van sukkelaars die onrechtvaardig getroffen zijn door het systeem.

Maar dat is nu eenmaal eigen aan een wetgeving. Het verschil is dat voor de sociale wetgeving het arbitraire veel beter aanvaard wordt dan voor de wetgeving inzake ruimtelijke ordening. Als aan de ruimte wordt geraakt, dan komt er protest, bijvoorbeeld van alle burgemeesters van het land. Waarschijnlijk heeft dit iets met het dienstbetoon te maken. Aldus is het in tijden van grote werkloosheid nog interessanter om ruimte te kunnen uitdelen.

Mijnheer de minister, ik vind het verschrikkelijk erg dat u, amper een paar maanden nadat wij de deur van de opvulregel hebben dichtgeslagen, u die weer via de omzendbrief wagenwijd openzet. Weer eens een trendbreuk, maar in de verkeerde richting.

Zoals de heer De Mol, vind ik die omzendbrief zeer erg. Ten eerste, omdat hij ingaat tegen het regeerakkoord. Het regeerakkoord goedgekeurd door de meerderheid zegt, ik citeer : Tijdens deze regeerperiode zal de Vlaamse regering de basis leggen van een vernieuwd beleid inzake ruimtelijke ordening. Er komt een Structuurplan Vlaanderen. Dit zal een decretale basis krijgen door een herziening van de wet op de stedenbouw en de ruimtelijke ordening en op basis van dit Structuurplan kunnen de gewestplannen worden gewijzigd. Een maximale vrijwaring van de open ruimte wordt nagestreefd, onder meer door sanerings- en inbreidingsoperaties. Einde citaat.

Mijnheer de minister, door die om-

zendbrief zet u het hele regeerakkoord op een sluipende wijze op de helling. Blijkbaar zorgt dit ook voor onenigheid binnen de regering. De verwarrende stemming in plenaire vergadering heeft dit duidelijk aangetoond. Ook het proceduredebat dat wij hieromtrent hebben gehad, doet een dreigende breuk vermoeden binnen de regering over alles wat te maken heeft met milieu en ruimtelijke ordening.

Mijnheer de minister, u zet de Raad voor een tweede keer in zijn hemd door de decreten die amper een paar maanden geleden werden goedgekeurd, te ondergraven. Ik vind het verschrikkelijk dat de Raad zo maar aanneemt dat zijn autoriteit wordt genegeerd.

Dan is er nog het programmadecreet waarmee de leden die dit goedkeuren bewijzen dat ze maar platbroeken zijn. De oude kwaal duikt dus weer op. Via dit programmadecreet worden eerder goedgekeurde decreten gewijzigd, zonder dat er een beleidsdebat aan voorafgaat.

Mijnheer de minister, wij vinden het totaal onaantvaardbaar dat u het regeerakkoord op een sluipende manier wijzigt en de door de Raad goedgekeurde decreten ondermijnt. Ik hoop dan ook dat er in de meerderheid een aantal leden de moed zullen hebben op de tribune luidop te komen zeggen wat ze hierover in de wandelgangen zeggen.

Wat de omzendbrief betreft herinner ik eraan dat de Raad van State in zijn advies van 1984 duidelijk heeft gesteld dat voor de afwijking van een gewestplan door middel van een BPA aan drie voorwaarden moet worden voldaan. Het moet gaan over detailwijzigingen die de algemene economie van het gewestplan niet in het gedrang brengen ; de huidige bestemming moet achterhaald zijn en de dringende nood tot wijziging van het plan moet kunnen worden aangetoond.

In uw omzendbrief lees ik niets meer over het feit dat de huidige bestem-

ming achterhaald is, en ook niets over de dringende nood tot wijziging van het plan.

Bovendien bevat die omzendbrief geen enkele richtlijn met betrekking tot de verdere inhoudelijke onderbouw. Naar aanleiding van de goedkeuring van de decreten hebben wij in de commissie lange gesprekken gevoerd, en het blijkt dat begrippen als goede ruimtelijke ordening totaal zijn uitgehold. We hebben het in de commissie ook gehad over de manier waarop de administratie omspringt met dergelijke begrippen – een goede ruimtelijke ordening – , en hoe de invulling van die begrippen bijna verworden is tot automatismen in een bepaalde richting.

Wij hebben een lang debat gevoerd, onder meer met de heer Vermeiren, over onder andere de ambtenarij. Wij willen de ambtenaren die binnen de administratie goed werk leveren, ondersteunen en de willekeur inperken van een aantal leidende ambtenaren die het goede werk van deze ambtenaren gewoon seponeren of opzij leggen, en dat heeft ook te maken met die trendbreuk.

Wanneer u een omzendbrief verspreidt, mijnheer de minister, waar totaal geen criteria in worden gegeven aan wat die detailafwijkende BPA's eigenlijk moeten beantwoorden dan ben ik ervan overtuigd dat wij gewoon verderrijden op het oude spoor. Binnen de kortste keren zullen die detailafwijkingen automatismen worden en die kritiekloos door ambtenaren worden goedgekeurd.

Mijnheer de minister, u heeft het ook over compensaties. U weet hoe die compensaties momenteel worden toegepast, meestal zijn de ecologische en ruimtelijke kwaliteiten van de compensaties minder groot dan die van het gebied dat moet worden gecompenseerd. Meestal gaat het dan nog over valse compensaties, zoals binnengronden die toch niet meer kunnen worden bebouwd, slapende ambachtelijke zones, woonuitbreidingsgebieden die al langs de straatkant zijn aangesneden.

Vogels

Bovendien is de uitvoering van de compensatie in vele gevallen niet afdwingbaar. In de praktijk neemt de compensatie de vorm aan van een belofte door het schepencollege, dat bewust kiest voor compensaties waarvan men weet dat ze toch niet realiseerbaar zijn. Een voorbeeld dat mij bekend is, is het omzetten van watergebonden industrieterreinen naar natuurgebied.

Eigenlijk vrezen wij dat die omzendbrief, gecombineerd met het programmadecreet, een blanco cheque wordt die de bedoelingen van de decretale regeling inzake opvolgeregels totaal onderuit zal halen. Op dit ogenblik wordt er binnen de administratie ook geen systematisch onderzoek gedaan naar afwijkende BPA's. Men behandelt de BPA's die binnenkomen op basis van een aantal vaste perimeters, maar men heeft eigenlijk weinig of geen inhoudelijke criteria om het al dan niet afwijken van de economie aan het gewestplan te toetsen.

In uw omzendbrief, mijnheer de minister, verwijst u naar de toetsing aan een Structuurplan Vlaanderen. De vrees is dan ook groot dat men zich op het Vlaams niveau gaat verschuilen achter de prachtige principes van het ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, dat er nog niet is en geen decretale basis heeft. Voorts kan de vraag worden gesteld hoe men kleine detailafwijkende BPA's moet toetsen aan een structuurplan. Dankzij het programmadecreet kunt u de afwijkingen van de gemeenten stilzwijgend goedkeuren.

De doelstellingen van deze begroting en dit programmadecreet op het vlak van ruimtelijke ordening zijn eigenlijk onaanvaardbaar. Wij zullen tegenstemmen, en onze tegenstem is eigenlijk ook een blijk van onmacht. Ik betreurt dat de Raad deze opeenvolgende vernederingen aanvaardt. Ik kan alleen maar een aantal collega's uit de commissie Ruimtelijke Ordening, die mee de decreten heb-

ben goedgekeurd en die mee de kritiek op uw beleid hebben geformuleerd, oproepen om die kritiek hier te uiten, en niet als schapen de begroting goed te keuren omdat een meerderheid nu eenmaal de begroting goedkeurt en de oppositie die wegstemt. (**Applaus bij AGALEV en de heer Caudron**)

De voorzitter : De heer Caudron heeft het woord.

De heer J. Caudron (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, waarde collega's, u zult misschien gemerkt hebben dat ik geapplaudisseerd heb na de toespraak van mevrouw Vogels. Ik heb dat gedaan omdat ik volledig achter de inhoud van haar betoog sta. U zult merken dat mijn bemerkingen over Huisvesting en Ruimtelijke Ordening parallel met haar gedachtengang lopen.

De heer A. Denys : Spreekt u nu in eigen naam, of in naam van uw fractie ?

De heer J. Caudron : Ik spreek in eigen naam, wij hebben straks een fractievergadering en ik zal trachten de leden van mijn fractie van mijn standpunt te overtuigen.

Het Vlaamse regeerakkoord, het project Vlaanderen Europa 2002 en de dynamiek die uitgaat van dit Vlaams parlement bewijzen dat de staatshervorming een nuttige zaak is geweest, en dat Vlaanderen niet noodzakelijk aan de Belgische ziekten lijdt.

Ook wat betreft de ruimtelijke ordening is een duidelijke trendbreuk merkbaar. Ik herinner bijvoorbeeld aan het duinendecreet dat er onder andere dankzij mijn collega's Capoen en Loones kwam, de afschaffing van de opvolgeregels, de intenties rond het ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen enzovoort. Hoewel er nog heel wat te doen valt, heb ik ook de indruk dat er ook resultaten te halen zijn, en dat de aanhouder met goede ideeën wint, en dat is beemoedigend.

Toch moeten we waakzaam blijven. Al is de geest nog zo sterk, het vlees blijkt dikwijls veel zwakker te zijn. De hoge verwachtingen die de minister inzake een betere ruimtelijke ordening schept, lost hij zelf niet in. Ik zal vanuit de Volksunie-visie op het ruimtelijk Vlaanderen de verantwoordelijkheid van de minister aantonen en mijn kritiek op het beleid formuleren.

In het dichtbevolkte Vlaanderen moet dringend werk worden gemaakt van een doeltreffend grondgebruik met een inperking van de woonzones. Alle aandacht dient te gaan naar de schaarse open ruimten. Het Structuurplan Vlaanderen biedt in deze zaak een aantal mogelijkheden : het moet duidelijkheid scheppen in woongebieden, groengebieden en landbouwgebieden, evenals de aparte zones voor nijverheid, groothandel en diensten. Het moet zonder verder uitstel worden afgewerkt.

De minister stelt dat het voorontwerp dit jaar klaar zou zijn. Ik zou er op willen wijzen dat het reeds om de vierde poging gaat : sinds de regeringen Geens I en II werkt men aan een Structuurplan Vlaanderen. Het gaat nu om de laatste kans om het plan te realiseren. De minister moet zijn verantwoordelijkheid nemen en zijn engagementen ten opzichte van de Vlaamse regering en de bevolking uitvoeren, ondanks de weerstand van bepaalde belangengroepen in zijn partij.

Op mijn schriftelijke vraag nummer 7 van 22 oktober 1993 over de vertraging van het Structuurplan Vlaanderen antwoordt minister Kelchtermans dat het voorontwerp van de plangroep voor advies werd voorgelegd aan de SERV en de MINA-raad en uitvoerig werd besproken in de stuurgroep. Het overleg moet uitmonden in een ontwerp dat eind december aan de Vlaamse regering kan worden voorgelegd.

Dit voorontwerp hebben wij gisteren ontvangen. Uit het antwoord van de

Caudron

minister citeer ik : Het ontwerp van decreet op de ruimtelijke ordening dat dit najaar wordt neergelegd in de Vlaamse regering en de Vlaamse Raad geeft een decretale onderbouwing voor het Structuurplan op de verschillende bestuurlijke niveaus. In dit ontwerp wordt ook de procedure van openbaar onderzoek en de goedkeuring geregeld. Van zodra de decretale onderbouwing is gerealiseerd, kan het openbaar onderzoek ingezet worden. Einde citaat.

Tegen wanneer is de uiteindelijke goedkeuring gepland ? Naast het ontwerp zijn er ook voorstellen van ruimtelijke structuur, uitvoeringsplannen en programma van acties. Hoever staat het daarmee ? Welke juridische draagwijdte heeft het voorontwerp ? Er zijn immers geen uitvoeringsplannen aan gekoppeld. Welke gevolgen heeft dit voor de speculatie ?

Voor de Volksunie moet een volledig bouwverbod in groengebieden en een uitgekende aankooppolitiek, gespreid over een periode van honderd jaar, de open ruimte en de natuurwaarde vrijwaren. Voor bestaande privé-woningen kunnen alleen instandhoudingswerken worden toegelaten. Omzichtigheid is geboden om de bouwhonger of – beter – de bouwwoede van sommigen te stillen. We hebben gezien wat er gebeurde in de periode tussen de goedkeuring van het duinendecreet en het opstellen van de inventaris waarin de duingebieden met bouwverbod werden vastgelegd. Er werd niets ondernomen tegen het abnormaal groot aantal bouwaanvragen net voor de goedkeuring van het duinendecreet. Sinds 7 juli 1993 worden de duinen bij decreet beschermd. Was het niet mogelijk het aantal bouwaanvragen te beperken tot de uitvoeringsbesluiten waren goedgekeurd ? Het blijkt trouwens dat het grootste aantal reacties afkomstig was van beroepsbouwers.

Op deze vraag heeft de heer De Bat-

selier, minister van Leefmilieu, verleden week een duidelijk en geruststellend antwoord gegeven. Uit zijn toelichting bij het uitvoeringsbesluit van het duinendecreet blijkt dat er in 920 hectaren kustduinen een totale bouwstop geldt, niet alleen voor de goedgekeurde verkavelingsvergunningen maar ook voor de bouwvergunningen. Er mag alleen worden voortgebouwd als de bouwwerken al op 17 september 1993 waren begonnen. De minister maakt ook voorbehoud voor bouwwerken die rond 17 september begonnen met een inderhaast uitgereikte bouwvergunning. Alleen vergunningen die twintig dagen voor 17 september – dus voor 27 augustus 1993 – werden verleend, konden nog worden uitgevoerd. Voorwaarde was dat onmiddellijk met de werken werd gestart.

Voor de Volksunie is de versoepeling van het moratorium op de BPA's totaal onaanvaardbaar. Deze versoepeling wordt trouwens doorgevoerd per gewone omzendbrief van minister Kelchtermans. Op deze manier werd het parlementaire werk omzeild en van het regeerakkoord afgeweken.

De ruimtelijke ordening wordt, in tegenstelling met de geest van het regeerakkoord, gedeeltelijk onttrokken aan de inspraak van de collegaministers met het gevaar van misplaatste belangenbehartiging onder invloed van mandatarissen, belangengroepen, industriëlen enzovoort.

De versoepeling van het moratorium zoals die nu wordt doorgevoerd, druist lijnrecht in tegen de geest van het met veel bravoure door de minister zelf aangekondigde structuurplan. De deur wordt opengezet voor alle mogelijke invloeden. De omzendbrief van de minister stimuleert de gemeentelijke mandatarissen om de betrokken minister te benaderen met allerhande voorstellen die leiden tot misbruiken en tot het voeren van een ad hoc-beleid zonder planologische dimensie. Natuurlijk zullen vooral de mandatarissen van de partij van minister Kelchtermans opti-

maal van dit politiek dienstbetoon gebruik maken.

Het versoepelen van het moratorium had in ieder geval veel stringenter moeten gebeuren. Om tegenstrijdigheden te vermijden, had de omzendbrief voorgelegd moeten worden aan de plangroep van het Structuurplan Vlaanderen. Hij had trouwens pas van kracht mogen worden op het ogenblik dat het structuurplan werd goedgekeurd en als richtkader kon dienen. Nu wordt in de nota een richtkader aangegeven dat er nog niet is. Technisch-juridisch en taalkundig is de nota trouwens van een slechte kwaliteit. De nota bevat veel onduidelijkheden en nieuwe, niet gedefinieerde begrippen. Ik heb nergens kunnen terugvinden wat een bebouwde perimeter is.

In de oriëntatienota Structuurplan Vlaanderen ontbrak een deelproject purperen hoofdstructuur. Intussen heeft men deze fout hersteld maar toch wil ik de aandacht vestigen op de wildgroei van industrieterreinen en de noodzaak van een duidelijk beleid ter zake. Op het gewestplan bevinden zich verschillende paarse zones, ambachtelijke- en KMO-zones, industrieterreinen en gebieden voor milieubelastende industrieën. Ik vraag me af of deze invulling nog wordt gerespecteerd. Zo ja, zijn er cijfers over mogelijke misbruiken ? Er zijn in ieder geval misbruiken ; Wat wordt tegen misbruiken ondernomen wanneer bijvoorbeeld een milieubelastend bedrijf op een KMO-zone wordt toegelaten ? Er worden ook nieuwsoortige industrieterreinen gecreëerd. Ik denk bijvoorbeeld aan de zogenoemde researchparken. Wat is het onderscheid met de traditionele industrieterreinen ? Worden in deze parken ook traditionele bedrijven toegelaten ? Welke definities bepalen welk soort bedrijven op deze nieuwe parken wordt toegelaten ? Of wordt de deur hier opnieuw opengelaten voor misbruiken ?

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het vrij-

Caudron

waren van de groengebieden en de duidelijke vastlegging van aparte zones voor industrie zijn belangrijke elementen om onze open ruimte veilig te stellen, om van Vlaanderen een landschappelijk esthetisch waardevol gebied te maken. Ik lees in verschillende brochures dat de minister ten eerste gewonnen is voor het behoud en de bescherming van de open ruimte. Toch vind ik in de praktijk niet steeds deze bezorgdheid terug. Ik denk ter zake aan het Fenix-project dat nog recent in de belangstelling stond. Waarom toch zo'n megalomaan shoppingproject in een open ruimte die kon beschermd worden? Omwille van de banen? Met minder geld en meer respect voor de natuur konden bijna evenveel -namelijk 2.500- duurzame jobs worden gecreëerd: het ecologisch centrum Hoge Kempen zal de minister niet onbekend zijn en ook gewestplanwijzigingen als transportzone Meer doen pijn aan het hart.

Een derde belangrijke zone die de kwaliteit en de kwantiteit van onze open ruimte bepaalt, is die van de landbouw, de gele hoofdstructuur. Voor onze partij kunnen in deze gebieden alleen voltijdse land- of tuinbouwers bouwen. Niet-agrarische bestemmingen van bestaande gebouwen mogen niet worden toegelaten. Het is dan ook noodzakelijk dat de bepalingen in verband met het bouwen in landbouwgebieden worden aangepast. Momenteel wordt bij het toekennen van een bouwvergunning geen rekening gehouden met de economische leefbaarheid van het bedrijf. Om te bepalen of het al dan niet om landbouwbedrijven gaat, worden alleen bouwplannen in overweging genomen. Op deze manier is het bijvoorbeeld mogelijk dat een villa, annex paardenstal, als een landbouwbedrijf wordt beschouwd. Ik heb hierop al eerder gewezen toen ik het had over de bouwbedrijven in de gemeente Zwalm. Dit soort praktijken, alsook het bouwen van valse para-agrarische bedrijven, vormen de belangrijkste oorzaken

van vervuiling van onze ruimte. Ik bereid momenteel een voorstel van decreet voor dat de economische leefbaarheid voor minstens één voltijdse landbouwer als voorwaarde voor een bouwvergunning in rekening neemt. Bovendien pleit ik er voor dat agro-industriële bedrijven worden doorverwezen naar industriegebieden of agro-industriële gebieden.

Ten slotte wil ik het hebben over de woongebieden. Deze moeten zodanig worden ingericht dat het rustig woongenot er optimaal is. Kleinhandel en milieuvriendelijke bedrijven en diensten moeten in deze gebieden mogelijk zijn zodat het interessant wordt om er te gaan wonen. Woonzones moeten worden herdacht. Stads- of dorpskernen moeten opnieuw aantrekkelijk worden gemaakt indien ze voor mooie woonplaatsen willen doorgaan.

Niet alleen de natuur en de open ruimte maar ook maatschappelijk functionele redenen spelen bij deze problematiek een belangrijke rol.

Het is in Vlaanderen bijvoorbeeld niet mogelijk een degelijk openbaar busvervoer te organiseren. Wij wonen zo ver van elkaar dat bijna elk huis zijn eigen halte moet hebben. Wij moeten in de toekomst allemaal rond een centrum wonen. Dit is vandaag de dag niet zo evident maar het kan een nieuwe dimensie geven aan onze manier van leven. Om dit geleidelijk door te voeren, pleit de Volksunie voor een verschillende fiscale politiek voor centrum- en verspreide bewoners, alsook voor het aanrekenen van de werkelijke kosten voor openbare nutsvoorzieningen aan personen die buiten het centrum wonen.

Om de kernbewoning te stimuleren, is een herwaardering van stads- en dorpskern broodnodig. Onze huidige steden nodigen niet meer uit om er te gaan wonen. Ten eerste, moet de auto via een strenge parkeerpolitiek uit de stad worden gebannen. Ten tweede, moet de verkrotting

worden tegengegaan. Belasting op leegstand kan privé-eigenaars stimuleren hun woning aantrekkelijk te maken. Maar vooral vanuit het sociaal huisvestingsbeleid worden hier initiatieven verwacht. Daarom is een betere coördinatie tussen de verschillende beleidsdomeinen - ruimtelijke ordening, stads- en dorpsherwaardering en sociaal woonbeleid - gewenst. Met de projecten in het kader van Domus Flandria werd een unieke kans gemist. Geen 10 procent van de ingediende dossiers waren renovatieprojecten.

Dat brengt mij bij het sociale huisvestingsbeleid. Een gecoördineerd beleid zoals ik al eerder heb besproken, kan worden gestimuleerd door de overdracht van bevoegdheden. Een overvloed aan sociale woningen kan voor ruimtelijke ordening problemen opleveren en daarom pleiten wij voor een systeem van huursubsidiëring, dat de privé-woningmarkt aantrekkelijker moet maken. Het woningbestand is kwantitatief wel in orde, maar de kwaliteit laat veelal te wensen over. Behalve de huursubsidiëring moeten wetgevende initiatieven het leegstaan van gebouwen tegengaan en de verhuurders aansporen de kwaliteit van hun eigendommen te verbeteren.

Kansarmen zijn doorgaans niet echt welkom op de huurmarkt, zelfs niet bij de sociale huisvestingsmaatschappijen. Instellingen als de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij en de Brusselse Gewestelijke Huisvestingsmaatschappij verklaren onomwonden dat hun taak erin bestaat woonprojecten op te zetten en niet in het opvangen van kansarmen. Dat is toch een ongeoorloofde houding. Een sociaal woonbeleid moet in de eerste plaats selectief werken in het belang van de doelgroepen: kansarmen, gehandicapten, bejaarden, enzovoort. Verdere initiatieven zoals bijvoorbeeld de ADL-clusters verdienen dan ook aanmoediging.

Wordt er werk gemaakt van de ministeriële belofte om objectieve toewijzing van sociale woningen te con-

Caudron

cretiseren ? Ten slotte pleiten wij ook voor een vormelijke én inhoudelijke herziening van de huisvestingscode op decretaal niveau. Een sociaal woonbeleid moet net als elk beleid, het welzijn van de Vlaming als individu en als volk voor ogen houden.

Mijnheer de voorzitter, ministers, collega's, de Volksunie spaart ook vanuit de meerderheid het huidige beleid niet. Wij ontvingen gisteren het "Standpunt van het Forum Ruimtelijke Ordening over de omzendbrief inzake afwijkende B.P.A.'s en het ontwerp programmadecreet hoofdstuk XVII Ruimtelijke Ordening". Als partij scharen wij ons achter deze zware kritiek, net als de Bond Beter Leefmilieu, Bewoners in de Ruimtelijke Ordening, Natuurreservaten V.Z.W. en de Vlaamse Federatie voor Planologie. Wij vragen u daarom met deze fundamentele kritiek rekening te houden zodat wij zonder gewetensbezwaren uw beleid kunnen goedkeuren. **(Applaus bij de Volksunie en Agalev)**

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer E. Van Rompuy : Spreekt de heer Vermeiren in eigen naam ?

De heer F. Vermeiren (op de tribune) : Ik spreek altijd voor mezelf, maar ga veelal akkoord met wat mijn fractie zegt. In een liberale fractie mag elk lid immers zijn eigen ideeën naar voren brengen. Is dat ook zo bij de Volksunie ? De vorige spreker, de heer Caudron verbaasde me ietwat. **(Repliek van de heer Van Grembergen)**

Ik zeg u alles. Het verwondert mij dat de heer Caudron verklaarde enkel voor zichzelf te spreken en niet voor de Volksunie. Hij gaat niet akkoord met de opinie van minister De Batselier inzake Domus Flandria. In de krant van vandaag staat echter dat de heer Sauwens net dolgelukkig is met het bedoelde beleid. Dat be-

grijp ik niet. Bij ons wordt een individueel idee besproken en onder een gezamenlijke noemer naar voren gebracht, wat dus niet van elke partij kan worden gezegd.

Ik zal op uiterst serene wijze mijn visie duidelijk maken en dan de vraag stellen of de mening van de heer Caudron overeenstemt met de werkwijze van minister De Batselier. Dat is namelijk van wezenlijk belang voor mijzelf, mijn partij en vooral voor mijn streek. Dan richt ik mij nu tot de minister.

Het koninklijk besluit van 11 oktober 1991 stipuleerde onder meer dat coöperatieve vennootschappen hun statuten en in het bijzonder het vast gedeelte van hun maatschappelijk kapitaal en de respectievelijke volstortingsdrempel, in overeenstemming moeten brengen met de bepalingen van de nieuwe vennootschapswet. Die verplichting is voor een groot aantal sociale huisvestingsmaatschappijen, die werden opgericht in de vorm van een coöperatieve vennootschap, slechts haalbaar indien zij fusioneren met andere vennootschappen en hun statuten aanpassen. Bovendien moet dan een nieuwe raad van bestuur worden samengesteld. Meer dan eens wordt bij een dergelijke operatie de gemeentelijke overheid buiten spel gezet met de steun van de provinciale vertegenwoordiging en de regeringscommissaris van het Vlaamse Gewest. Op die manier richt men dus nieuwe grensoverschrijdende vennootschappen op en ontstaan fusies tussen huisvestingsmaatschappijen van ver van elkaar verwijderde gemeenten die van een totaal verschillende aard zijn. In plaats van een samensmelting binnen eenzelfde gemeente, zien wij dan bijvoorbeeld maatschappijen van landbouwgemeenten en industriegemeenten fusioneren. Een dergelijke constructie lijkt mij eerder irrationeel en kan slechts één bedoeling hebben : de versmelting van politieke macht in de gemeenten in de hand werken. Toch kan ik moeilijk geloven dat dit uw opzet is geweest toen u het ko-

ninklijk besluit van 11 oktober 1991 voorlegde.

Bij het opmaken van fusieplannen zouden sociale huisvestingsmaatschappijen in de eerste plaats bij vennootschappen binnen de eigen gemeente moeten aansluiten en dan pas uitbreiding moeten zoeken in aanpalende gemeenten. Wanneer dat is gebeurd, kan dan in laatste instantie nog aan vennootschappen van veraf gelegen gemeenten worden gedacht. In bepaalde gevallen verliezen gemeenten, die al tientallen jaren een sociaal huisvestingsbeleid voeren, door deze hoogst ongewone constructie in de toekomst elke inspraak in een dergelijk beleid.

Bij fusioneren moet daarmee rekening worden gehouden en bij de samenstelling van de nieuwe raden van bestuur en de beslissingsorganen moet de gemeentelijke vertegenwoordiging worden gewaarborgd. Wij stellen vast dat om politieke redenen privé-aandeelhouders die allemaal tot dezelfde partij behoren, gesteund door een provinciaal raadslid en een regeringscommissaris van dezelfde strekking, de gekozen gemeenteraadsleden uit de maatschappijen verdringen. Er loopt dus iets fout en ik wilde graag uw mening daarover horen.

Ingevolge het decreet van 25 juni 1992, houdende diverse bepalingen tot begeleiding van de begroting voor het jaar 1992, werd met ingang van het aanslagjaar 1992 bij artikel 50 de vermindering van de onroerende voorheffing wegens onproductiviteit door het Vlaamse Gewest afgeschaft.

Voor vele belastingbetalers was dit een lelijke streep door hun rekening. Zeer velen hebben dan ook met ontzetting moeten vaststellen dat de bezwaarschriften die zij tegen deze belastingaanslag met betrekking tot het kadastraal inkomen hebben ingediend, werden afgewezen door de diensten van het federale departement van Financiën. Hierover door

Vermeiren

mij ondervraagd, heeft de bevoegde minister via het desbetreffende bulletin van de Senaat geantwoord dat deze wetwijziging reeds aan de betrokken belastingdiensten werd meegedeeld via een circulaire van 15 maart 1992. In zijn antwoord stelde de minister van Financiën de vraag of het ook de bedoeling is geweest, het toepassingsveld van het decreet uit te breiden tot de nijverheids-, handels-, en ambachtsbedrijven. Dit zal het voorwerp uitmaken van een interpellatie die ik weldra zal richten tot de gemeenschapsminister van Financiën.

In het huidige decreet met betrekking tot de begroting voor het jaar 1994 wordt slechts ten dele op de opmerking van de federale minister van Financiën geantwoord.

In artikel 59 werd inderdaad bepaald dat de vermindering van de onroerende voorheffing wegens onproductiviteit blijft gelden voor een termijn van maximum 12 maanden. Uit de bedenking dat het gaat om, ik citeer : Een termijn te voorzien om de onvrijwillige oorzaken van onproductiviteit, zoals het uitvoeren van werken om het pand terug bewoonbaar te maken, einde citaat, blijkt dat men geen rekening heeft gehouden met de economische realiteit, noch met de huidige economische toestand.

De leegstand van nijverheids-, handels-, of ambachtsbedrijven heeft niet alleen te maken met de toestand van het gebouw, maar ook met de economische toestand. Weet men in de Vlaamse regering hoeveel bedrijven er tijdens het voorbije jaar over de kop zijn gegaan ? Hierdoor ontstaat in de meeste gevallen een onvrijwillige leegstand. Kan men verwachten dat het ontruimde gebouw binnen de 12 maanden opnieuw zal worden gebruikt ? Het antwoord is voor iedereen duidelijk, er is hierover geen zekerheid. Artikel 59 is dan ook onvolledig. Degenen die de panden in eigendom hebben, zullen

geen onroerende voorheffing moeten betalen. De vraag rijst echter wat er daarna gebeurt.

De wet werd toegepast in 1992. Dit zal ook het geval zijn voor 1993. Betekent dit dat de onroerende voorheffing voor deze twee aanslagjaren wel zal moeten worden betaald ?

Het decreet goedgekeurd door de Vlaamse regering op 19 mei 1993 om rond de verlaten bedrijfsruimten enkele pilootprojecten op te zetten, dreigt op termijn dode letter te blijven zolang de economische situatie niet in belangrijke mate leidt tot nieuwe investeringsprojecten.

Het is er de Vlaamse regering blijkbaar zeer vaak om te doen, projecten op de sporen te zetten die vooral een publiciteitswaarde, doch weinig werkelijke betekenis hebben. Ik verwijs ter zake naar het hooggeprezen project Domus Flandria. De initiële bedoeling was wellicht goed, doch zoals vaak gebeurt, komt de ontuchtering zeer vlug.

In het infoblad van de vereniging van de Vlaamse huisvestingsmaatschappijen las ik dat door de criteria de meeste gemeenten in Vlaanderen in dit programma geen enkele kans hebben gekregen. Vele gebieden, zelfs de gebieden waar de woningnood voorheen door de, zij het een andere Vlaamse regering als een vaststaand feit werd beschouwd, zijn praktisch volledig uit de boot gevallen. Erger nog, een aantal dynamische bouwmaatschappijen werd hierdoor bijna op non-actief gezet. Volgens de betrokken vereniging is de tegenstelling tussen het stedelijke gebied en het platteland bij de verwezenlijking van Domus Flandria-projecten nog schrijnender dan op het eerste gezicht uit de namen van de bevoorrechte gemeenten lijkt.

Domus Flandria is ook actief in het Brusselse randgebied, meer bepaald in twee gemeenten waar de CVP de plak zwaait, namelijk in Hoeilaart en in Overijse. Hier gaat het er niet alleen om noden te lenigen.

Het globaliseren en het volledig accentueren van al de financiële mogelijkheden in enkele gemeenten is niet de juiste oplossing.

In mijn gemeente is een zeer degelijk project, dat zou worden gerealiseerd in samenwerking met een onderwijsnet, niet doorgegaan. Mijnheer de minister, graag vernam ik of het mogelijk is de kredieten beter te verdelen, ten einde te vermijden dat alle projecten in slechts enkele gemeenten worden gerealiseerd ?

Mijnheer de voorzitter, tot slot verontschuldig ik mij nogmaals omdat ik de heer Van Grembergen heb geërgerd. De reden hiervoor was dat de heer Sauwens na een debat in een bepaalde gemeente in Vlaams-Brabant, zijn groot genoegen heeft uitgesproken over het beleid van de minister. Dit was flagrant in tegenspraak met wat de spreker van de Volksunie zei. **(Applaus)**

De voorzitter : De heer Van Eetvelt heeft het woord.

De heer J. Van Eetvelt (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, ik zal mij beperken tot de ruimtelijke ordening, waarschijnlijk een van de meest boeiende onderwerpen in het kader van de bespreking van deze begroting.

Er kan niet worden gesteld dat de huidige Vlaamse regering in het kader van de ruimtelijke ordening geen inspanningen levert en dat zij niet tracht de ruimtelijke ordening op een nieuwe leest te schoeien.

Er wordt inderdaad ernstig werk gemaakt van een globaal nieuw decreet op de ruimtelijke ordening en de stedebouw, en ook de werkzaamheden rond het ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen zijn in volle ontwikkeling.

Eerder dit jaar werden de maatregelen goedgekeurd die op korte termijn een aanzet moeten geven tot een diepgaande hervorming van het ruimtelijk beleid. De opvolregel werd afgeschaft, het minidecreet

Van Eetvelt

werd hervormd en voor de problemen van zonevreemde bedrijven werd een werkbare oplossing aange-reikt.

Deze maatregelen mogen echter niet los worden gezien van een groter geheel dat bestaat uit een globaal nieuw decreet en het Structuurplan Vlaanderen. Het zijn immers deze lange termijnoplossingen die de ruimtelijke ordening in Vlaanderen een stevig gefundeerde onderbouw moeten geven. Het waarmaken van deze beleidsplanning op een wetenschappelijk gefundeerde manier en gesteund door een democratisch inspraakproces is een zeer belangrijk gegeven.

Inzake de structuurplanning kan niet voldoende worden beklemtoond hoe onontbeerlijk de inbreng en de inpassing van de onderscheiden sectoren en de duidelijke rol voor de verschillende bestuurlijke niveaus is. De participatie van de gemeenten en de provincies in het planologisch beleid moet zeker nog worden bevorderd.

Gemeenten dienen dan ook aangespoord te worden op hun niveau aan structuur-en beleidsplanning te doen.

Wij weten dat niet alle gemeenten over voldoende geschoold personeel en middelen beschikken om de structuurplanning uit te voeren. Ik ben van mening dat de hogere overheid hen daarbij moet helpen zowel inzake personeel als inzake financiële middelen. Bij de uitwerking van het structuurplan is een belangrijke taak weggelegd voor de provincies. Zij zijn uitermate goed geplaatst om in deze materie het voortouw te nemen en beschikken wel – in tegenstelling tot vele gemeenten – over voldoende geschoold personeel en middelen.

Mijnheer de minister, ik hoop dat u de provincies zal aansporen om te starten met de uitwerking van een provinciaal structuurplan.

Collega's, er is de laatste weken heel wat te doen geweest rond de versoepeling van het moratorium op de Bijzondere Plannen van Aanleg (BPA) die in een wijziging van het gewestplan voorzien. Sommige kringen beweren dat de bijkomende vereenvoudiging van de procedures bij het opstellen van BPA's tot wijziging van het gewestplan onverantwoord is. Ik ga niet akkoord met deze bewering en wil dit verduidelijken.

Het is van groot belang dat de gemeenten een ruimtelijke visie over hun grondgebied bepalen en dat zij maximaal rekening houden met prioriteiten zoals de verhoging van de leefbaarheid van de stads- en dorpscentra en de beveiliging van de open ruimten. De versoepeling van het moratorium en de vereenvoudiging van de procedures biedt de gemeenten de mogelijkheid om werk te maken van deze prioriteiten.

Een ad hoc-benadering van individuele gevallen moet uitgesloten worden. Ik hoop dat een ernstig werkend gemeentebestuur, in kader van een goede ruimtelijke ordening, bepaalde gedragslijnen als leidraad zal nemen bij het afwijken van het gewestplan door middel van een BPA. Afwijkingen mogen de algemene filosofie van het gewestplan niet in het gedrang brengen, de huidige bestemming moet gedeeltelijk achterhaald zijn en de noodzaak van de wijziging moet duidelijk aangetoond worden. De uitlatingen van sommige collega's dat de gemeenten niet in staat zijn een verantwoord ruimtelijk beleid te voeren, kan ik moeilijk aanvaarden. Volgens hen is alleen de hogere overheid daartoe in staat omdat de gemeenten geen blijk geven van enige beleidsvisie en enkel maar zoveel mogelijk particuliere belangen willen dienen. Ik ben van mening dat een andere trend, waaraan vele lokale besturen reeds meewerken, zich in Vlaanderen ingezet heeft.

Mijnheer de minister, ik heb reeds herhaaldelijk aangedrongen op een

vernieuwde dynamiek inzake stads- en dorpsrenovatie.

Ik verheug mij dat de reglementering ter zake gecoördineerd en vereenvoudigd wordt.

De beschikbare kredieten voor stads- en dorpsherwaardering blijven echter te beperkt omdat deze projecten zeer duur zijn. Het opnieuw aantrekkelijk maken van het wonen in stads- en dorpscentra verdient onze blijvende aandacht. Men kan zich immers geen betere vorm van inbreiding indenken.

Men heeft aangekondigd dat de financiering van de stads- en dorpsrenovatieprojecten herzien zal worden. Ik hoop dat het nieuwe decreet de nodige stimuli zal bevatten om een bredere waaier van projecten te steunen. Een echte trendbreuk is immers noodzakelijk ! Verlaten en verwaarloosde panden moeten worden ingeschakeld in het woningbeleid. Dergelijk gerichte actie zou niet alleen de stadskernen doen herleven maar zou ook verhinderen dat nieuwe woonuitbreidingsgebieden aan de rand van de steden en gemeenten aangesneden worden.

Mijnheer de minister, bij de bespreking van de begroting van 1993, heb ik reeds gewezen op de problematiek van de verlaten bedrijfsruimten. Ten gevolge van herlokalisatie van bedrijven naar de rand van de gemeenten en naar de industrieterreinen worden vele steden en gemeenten met deze problematiek geconfronteerd. Deze verlaten ruimten, groot in oppervlakte zijn en niet zelden in het centrum van een gemeente gelegen, zijn vaak de oorzaak van een verdere verpaupering van de hele buurt.

Ik hoop dat de aangekondigde pilotprojecten de aanzet zullen zijn van een globale oplossing van deze problematiek zodat de sites met een andere bestemming opnieuw ingeschakeld kunnen worden in het stedelijk weefsel. Ik hoop dat de stimuli, voorzien in het ingediende ontwerp van decreet inzake de sanering

Van Eetvelt

van de verlaten bedrijfsruimten, die de eigenaars aansporen tot vernieuwing, tastbare resultaten zullen opleveren.

De voorzitter : Minister De Batselier heeft het woord.

Minister N. De Batselier (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik heb met genoeg vastgesteld dat de collega's Breyne, Timmermans en Vogels zich positief uitgelaten hebben over het woningbeleid.

Ik stel vast dat de financiële inspanningen van de Vlaamse regering inzake sociale huisvesting – dat een blijvend aandachtspunt in haar beleid is – geapprecieerd worden. De Vlaamse regering is voorstander van projecten die meer op renovatie gericht zijn.

Ik heb geprobeerd de renovatie via Domus Flandria meer te promoten door bijkomende steun te verlenen. Dit plan werd afgewezen omdat men anders het gevaar loopt dat er een dubbele subsidiëring kan ontstaan. Ik heb mijn plan aangepast. Hierdoor komt de renovatie minder aan haar trekken. Bepaalde leden waaronder de heer Caudron interpreteren de cijfers verkeerd. Men spreekt niet van renovatie wanneer een woning gesloopt wordt om daarna een nieuwe woning op te trekken. Dergelijke operatie staat in de statistieken vermeld onder de rubriek "nieuwbouw". Het slopen van woningen gevolgd door nieuwbouw kan beschouwd worden als een vorm van stadsrenovatie.

De collega's Timmermans en Breyne hebben aangetoond dat het geplande budget voor de investeringsprogramma stijgt.

De éénmalige operatie van Domus Flandria had een weerslag op de begroting van ongeveer 1.600 à 1.700 miljoen frank.

De Vlaamse regering kiest nu voor verschillende operaties.

Het budget voor de inbreidingsgerichte projecten voor kansarme buurten (IKB) stijgt dit jaar met ongeveer 200 miljoen frank. Het investeringsprogramma van de VHM voor de huur-en de koopsector zomaar wordt verhoogd met ongeveer 6 tot 700 miljoen frank. Tijdens de tewerkstellingsconferentie werd nog eens 800 miljoen frank extra uitgetrokken. Op die manier voert de Vlaamse regering een plan uit dat Domus Flandria op 1 jaar doet en kan de inspanning voortgezet worden. Hoewel men niet langer over een plotse kapitaalbreng beschikt, kan de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij structurele maatregelen nemen.

De Vlaamse regering heeft ook het financieringssysteem gewijzigd. In de toekomst zal zij niet langer zelf met leningsmachtigingen werken maar met een directe subsidie. Dit betekent dat de Vlaamse regering een herbudgettering uitvoert. De hele woonsector, die zich momenteel buiten het budget afspeelt en met leningen werkt, werd opnieuw in het budget gebracht. Deze herbudgetteringoperatie is de grootste die de Vlaamse regering uitgevoerd heeft. Op die manier zal de begroting in de toekomst niet enkel orthodoxer zijn maar ook meer mogelijkheden bieden.

Mevrouw Vogels heeft terecht gewezen op een aantal problemen in dit verband.

Ik ga met haar akkoord dat wonen iets anders is dan bakstenen op elkaar plaatsen.

Het wettelijk kader moet gewijzigd worden. Het huidig wetgevend kader gaat er nog steeds van uit dat de overheid moet zorgen dat bakstenen op elkaar gestapeld worden. De Vlaamse regering heeft gevraagd dat professor Goossens, coördinator van de studiegroep over de herziening van de huisvestingscode, rekening zou houden met sociale elementen. De Vlaamse regering besteedt aandacht aan het sociale element en

probeert deze invalshoek te integreren de sociale verhuurkantoren zijn hier een voorbeeld van in de huisvestingscode.

Tegen maart 1994 zou de studiegroep haar werkzaamheden beëindigen en zal de nieuwe code aan de betrokken commissies voorgelegd worden. Het wordt misschien wel een krachttoer maar ik hoop dat de Vlaamse Raad zich daarvoor voor het parlementair reces kan uitspreken. Men zal moeten proberen sociale netwerken uit te bouwen. Desalniettemin mag men niet verwachten dat de sociale huisvesting een oplossing is voor de ganse huisvestingsproblematiek.

De sociale huisvesting neemt maar 5 percent van het totale woningbezit voor haar rekening en 15 percent van de huurmarkt. Met dergelijk kleine percentages kan men noch op de woningmarkt, noch op de huurmarkt de problemen volledig oplossen. Indien de wetgeving op de privéhuur niet gewijzigd wordt, zullen de sociale problemen blijven bestaan : de wachtlijsten voor een sociale woning blijven aangroeien waardoor er een voortdurend acuut tekort ontstaat.

Mevrouw Vogels heeft ook het probleem van de toewijzingsregels besproken. Haar stelling gaat regelrecht in tegen deze van de heer Caudron. Collega Caudron pleit dat enkel de kansarmen, de gehandicapten en bejaarden een sociale woning zouden kunnen verwerven. Mevrouw Vogels pleit eveneens voor een sociaal beleid. Zij verklaart echter dat dit beleid gesteund moet worden door een maatschappelijk draagvlak dat ook zorgt voor sociale netwerken. Bejaarden, gehandicapten en kansarmen moeten opgevangen worden door de middenklasse die – aldus mevrouw Vogels – de voedingsbodem van het verenigingsleven is.

Wat de toewijzingsregels betreft heb ik aan vijf verschillende instanties adviezen gevraagd. De meningen ter

De Batselier

zake lopen uiteen. De enen opteren inderdaad alleen voor de kansarmen, de anderen pleiten voor een ruimer maatschappelijk draagvlak.

Ik kies ervoor om niet tot louter centralistische regels te komen, ik zal trachten de maatschappijen enige soepelheid te laten. Ik meen dat we niet telkens de kansarmen mogen uitsluiten, maar dat mag ook niet het geval zijn voor de middenklasse. Er moet dus wel een regel zijn die zekere prioriteiten vastleggen, maar ik ben het eens met degenen die zeggen dat we voorzichtig moeten zijn met het opleggen van te strikte regels.

De voorzitter : Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw M. Vogels : Mijnheer de minister, de grootschaligheid van de initiatieven hebben daar alles mee te maken. Wanneer u kleine units van sociale woningen hebt die in stedelijke wijken of in dorpskernen zijn geïntegreerd, dan kunt u dat beperkt aantal sociale woningen voor de meest kansarmen voorbehouden. Dat is dan geen enkel probleem. Ik heb verwezen naar de grote sociale blokken, zoals die bij ons in Antwerpen op de Linkeroever staan. De Chicago-blok die gaat naar de minsten onder de minsten. Als u die grote sociale blokken alleen aan de kansarmen gaat toewijzen — waar ook nog een hiërarchie bestaat — dan komt u tot gettovorming. De schaalgrootte van uw projecten heeft dus alles te maken met de manier van toewijzen. Daarom heb ik die twee aspecten willen verbinden.

Minister N. De Batselier : Ik ben het daarmee eens. Ik probeer dus niet te grootschalig te gaan werken. Sommige maatschappijen, vooral uit de Antwerpse en de Gentse regio, komen met zeer grootschalige initiatieven naar voren. Ergens is dat een beetje logisch want de problematiek is daar ook zeer groot. Ik heb getracht daarvan telkens maar een gedeelte goed te keuren.

In andere steden hebt u dat veel minder. Daar gaat het meer om kleinschalige initiatieven. Voor Antwerpen en Gent merkt u dat alles wat men u voorstelt grootschalig is. Dit komt ook omdat men nog de conceptie van de huisvestingsproblematiek heeft.

Ik vind het echter even belangrijk dat men soms een klein aantal woningen, 10 tot 12, heeft. In de Kortrijkse regio zijn er prachtige projecten waar aan renovatie wordt gedaan waardoor de leefbaarheid van die stad of die gemeente in die streek opleeft. Men merkt dat andere mensen die daarrond wonen ook hun eigen woning gaan renoveren en aanpassen. Dit is dus belangrijk. Wij merken een verschil in conceptie en in de aanpak van de sociale woningen tussen bepaalde streken in Vlaanderen.

Ik denk ook dat de gettovorming een groot gevaar is. Wij proberen in verschillende projecten koop- en huurwoningen samen aan te bieden. Het is niet eenvoudig. Wij moeten echt aandringen om ons percentage van koopwoningen te handhaven. Wij hebben nu in een nieuwe overeenkomst laten opnemen dat er 20 procent koopwoningen moeten zijn. Wij moeten echt aandringen bij de maatschappijen om te zeggen dat er ook koopwoningen moeten zijn. Nochtans was het belangrijk van gemengde initiatieven te hebben waar er èn koopwoningen èn huurwoningen zouden zijn.

De voorzitter : De heer Olivier heeft het woord.

De heer M. Olivier : Mijnheer de minister, ik ga volledig akkoord met uw vaststelling. Ik neem aan dat u moeite moet doen om voldoende koopwoningen te doen realiseren.

Ik denk toch dat wij in de loop van de volgende maanden twee zaken moeten rechtzetten, met name enerzijds het optrekken van de inkomensnorm van 850.000 frank tot 1 miljoen frank enerzijds, en anderzijds de versoepeling van de beperking van het

bezit van een woning gedurende de laatste jongste twee jaar. Op dit laatste aspect zijn er uitzonderingen zoals bijvoorbeeld wanneer het om een ongezonde woning of een ongezonde woning aan overbevolking gaat. Er zijn daarvoor normen opgesteld. Een van die normen is dat de woning die verlaten wordt geen living mag hebben die groter is dan 16 vierkante meter. U begrijpt dat dit toch wat bij het haar getrokken is.

Als het principe van de ongezonde woning door overbevolking als dusdanig wordt erkend en de criteria worden versoepeld, dan zou het voor die mensen mogelijk zijn om in een woning van de koopsector te komen en de kwaliteit van de woning te verbeteren.

Ten tweede, zijn er de mensen die in een echtscheidingsprocedure verwickeld geraken. Wanneer men een woning heeft, hoe klein of hoe groot zij ook is, komt men in een nieuwe situatie. Dat zijn de mensen die zich onmiddellijk aanbieden in de huursector. Die mensen kunnen zich, na de afwikkeling van de echtscheidingsprocedure, eventueel aanbieden om een sociale woning te kopen.

Ten derde, zijn er de mensen die een onaangepaste woning hebben. Ik denk aan de oudere gezinnen die hun te grote woning verkopen en zich melden voor een bejaardenwoning in de huursector. Mochten die mensen de mogelijkheid hebben om met de opbrengst een kleinere woning of appartement te kopen, dan zou u minder moeilijkheden in de huursector hebben. Ik begrijp het feit dat woningen niet met speculatieve doeleinden kunnen verkocht worden om een "sociale" woning aan te kopen. Ik denk dat we de reglementering aan een onderzoek moeten onderwerpen. We doen dit best in de commissie. Ik denk dat we zodoende heel wat nieuwe mogelijkheden voor de koopsector kunnen bieden.

Minister N. De Batselier : Wat de koopsector betreft breiden wij de

De Batselier

middelen uit van 1,8 naar 2,2 miljard frank. Het zal dus afhangen van het feit of er projecten zijn en niet van een gebrek aan middelen. Als we zeggen dat de doelgroep moet worden uitgebreid om de middelen toch maar te verbruiken, dan heb ik daar toch vragen bij.

Die 850.000 frank optrekken naar 1 miljoen frank is misschien een mogelijkheid. Daaraan kan misschien worden tegemoetgekomen aangezien we nu al enige tijd die grens van 850.000 frank hanteren. Ik denk echter dat we zeer strikt moeten zijn inzake het bezit van een woning. Het mag niet zo zijn dat, eens men in een betere situatie komt en men een woning heeft, wij nog moeten toelaten dat men, in feite op staatskosten een bij komende of vervangende, goedkope woning verkrijgt.

Wat de echtscheidingsproblematiek betreft, hebben we wel talrijke problemen in verband met de terugvordering van de premies. De administratie probeert daar een sociale houding aan te nemen. We moeten daarin echter zeer strikt tewerk gaan om opmerkingen van het Rekenhof te vermijden. Er zijn dus een aantal regels afgesproken.

De heer Vermeiren heeft een aantal opmerkingen gemaakt. Hij spreekt over de fusies, maar ik denk dat hij één specifiek geval bedoelt. Er vinden niet zoveel fusies plaats. Ik vind dat een beetje spijtig, want ik denk dat de vennootschappen in Vlaanderen een te klein draagvlak hebben om een echt sociaal beleid te kunnen voeren. De fusies worden niet door mij maar door de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij goedgekeurd. Dat is zo geregeld. Voor het ene geval waarnaar u verwijst, denk ik dat er in de VHM een meerderheid was. Het was de maatschappij van uw gemeente die gefusioneerd is met de maatschappij Elk zijn huis uit Tervuren.

Ik stel vast dat wij op één plaats nog eens een situatie hebben gehad waar

de gemeente aan de kant dreigde te geraken en waar ik telkenmale aan de VHM gevraagd heb om, in de algemene gang van zaken, bij hun beoordeling over de fusies geregeld toe te kijken of de gemeente aan haar trekken blijft komen in de maatschappij.

De heer F. Vermeiren : Ik heb de maatschappij niet genoemd omdat ik het op het niveau van de Vlaamse Raad niet wilde optrekken.

Minister N. De Batselier : Er is dus maar één geval.

De heer F. Vermeiren : Dat bewijst natuurlijk dat wij daar te doen hebben met de ergste in de materie. Het is dus zo dat én de privéleden, toevallig 15 CVP-ers – want we mogen een kat toch een kat noemen – én het provincieraadslid, niet toevallig een CVP-raadslid en het regeringslid, nog eens een eminent CVP-er, inderdaad bij machte zijn om de vertegenwoordiger van de gemeente, aangeduid door de gemeenteraad, weg te stemmen door een fusie die opgelegd wordt. Mijnheer de minister, ik kan niet vermoeden dat u, als voogdijminister, daarmee akkoord kunt gaan. Ik kan ook niet aannemen dat u daar niet zult optreden.

Minister N. De Batselier : Ik heb alleen gezegd dat het past in mijn beleid van fusie. Er is een algemene vraag, zij het op vrijwillige basis, dat men wel zou fusioneren. Het is duidelijk dat ik mij over dit bijzonder geval niet moet uitspreken.

De heer E. Van Rompuy : De gemeente was nog niet groot genoeg. Als Zaventem was gefusioneerd, dan moest ze toch nog altijd met een andere maatschappij gaan.

Minister N. De Batselier : Trouwens, in diezelfde gemeente bestond een oudere maatschappij.

De heer F. Vermeiren : Kunt u aannemen dat de gemeenteraad geen vertegenwoordiger meer heeft ? Is dat, waar dan ook in Vlaanderen, aanvaardbaar ?

Minister N. De Batselier : Ik heb als algemene richtlijn aan de VHM gezegd dat zij moet trachten in elke maatschappij de gemeentelijke aanwezigheid te waarborgen. Dit is nu wel een tussenkomst op het gemeentelijk niveau. Ik vrees, mijnheer Vermeiren dat ook uw tweede punt louter een zaak voor het gemeentelijk niveau is. U hebt dat Domus Flandria genoemd. Het gaat over Hoeilaart-Overijse en u vraagt waarom het voor Zaventem niet gaat. U hebt mij daarover trouwens een dagbladuittreksel bezorgd. Het gaat daar niet over Domus Flandria maar over Vlabinvest. Ik ben niet bevoegd voor Vlabinvest maar ik wil u wel antwoorden omdat de heer Van den Brande mij gevraagd heeft dat in zijn plaats te doen. Deze drie gemeenten zijn gekozen op basis van hun specifieke problematiek in Vlaams-Brabant. Het is niet zo dat we een te sterke concentratie willen behouden. De middelen zijn beperkt : 900 miljoen frank + 100 miljoen frank voor het grondbeleid. De bedoeling is dat men de aanwezigheid van Vlabinvest in deze gemeenten ziet. Men moet dus een concentratie doorvoeren. Het heeft geen zin om dit over alle gemeenten van Vlaams-Brabant te verspreiden. Het is duidelijk dat we op dat vlak daarvoor gekozen hebben.

Ik hoop dus dat men Domus Flandria en Vlabinvest niet gaat verwarren. Ik denk dat het belangrijk is dat Vlabinvest zich specifiek bezighoudt met de huisvestingsproblematiek van Vlaams-Brabant en niet direct de sociale huisvestingsproblematiek want dan zou het eerder Domus Flandria of de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij moeten zijn. Dit is duidelijk een aparte creatie, namelijk Vlabinvest. De bedoeling is buiten een aantal woonbeleidsdoelstellingen nog andere doelstellingen te realiseren.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister T. Kelchtermans (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, col-

Kelchtermans

lega's, de discussie heeft aangetoond dat Ruimtelijke Ordening bij uitstek een gevoelig beleidsdomein is. Er waren inderdaad talrijke uiteenzettingen zowel in de commissie als nu in de plenaire vergadering.

Wanneer Ruimtelijke Ordening wordt beoordeeld en abstractie wordt gemaakt van het globale kader, is steeds het risico aanwezig dat men blijft hangen bij de tussenstappen, en de beoordeling of de kritiek uitsluitend wordt gebaseerd op deze tussenstappen en niet op het globale eindobjectief. Vandaar de noodzaak tot een bestendige controle van de samenhang, die wel degelijk bestaat en vanzelfsprekend noodzakelijk is. Collega Van Eetvelt heeft dit trouwens op zijn manier verwoord ; hij is wellicht één van de weinigen die voldoende zicht heeft op de Ruimtelijke Ordening, zowel wat de voorgeschiedenis betreft als op datgene wat tot op heden beleidsmatig werd opgebouwd.

Wanneer ik even terugblik op het punt waar wij zijn gestart, betreft het drie decreten – wat sommigen non-decreten hebben genoemd – die wel op uw goedkeuring hebben kunnen rekenen : de opvulregel, het minidecreet en het decreet op de zonevreemde bedrijven. De twee richtlijnen enerzijds inzake woonuitbreidingsgebieden, anderzijds de toepassing van artikel 20, pasten eveneens in het kader van een globaal decreet waarin tegelijkertijd ook het ruimtelijke Structuurplan Vlaanderen zijn plaats kreeg.

Ik ontken niet dat de uitwerking van het voorontwerp Structuurplan Vlaanderen een - gigantische opdracht is waarvan de complexiteit door sommigen wordt onderschat. In ieder geval, in snel tempo is niet alleen de opdracht vanuit de Vlaamse regering geformuleerd ; daarenboven werden precieze afspraken gemaakt met de verschillende sectoren, opdat wij snel tot een globaal structuurplan zouden kunnen ko-

men. Ook werd aan de opdrachthouders een streng werkschema opgelegd waaraan ze zich tot op heden strikt hebben gehouden. Einde december leggen zij hun opdracht neer, wat uiteindelijk zal resulteren in een voorontwerp van Structuurplan, althans indien de Vlaamse regering dit plan als ontwerp kan aanvaarden. Daaraan gekoppeld hoort vanzelfsprekend ook het nieuwe decreet **betreffende** de ruimtelijke ordening waarvan hier ook sprake was.

Het globale decreet op de ruimtelijke ordening is een vrij omvangrijk en juridisch complex geheel, te meer daar wordt voortgebouwd op de ervaring en de gunstige elementen die nu in de wet op de Stedebouw aanwezig zijn en vanzelfsprekend best behouden blijven, maar die ook de invulling kunnen geven van een aantal leemten waarin in de huidige wet op Stedebouw niet is voorzien. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de meerwaarde, de minwaarde en de juridische discussies daaromtrent ; ik verwijs eveneens naar de verschillende planniveaus en de verschillende beroepsinstanties die bij het vergunningbeleid zijn betrokken.

Heel wat innovaties komen dus aan bod. Door de talrijke consultaties die daaromtrent waren vereist, verliep de snelheid van de opvolging niet zoals wij ze zelf hadden verwacht. Bijgevolg vonden wij het nodig ook tussentijdse oplossingen te bieden voor problemen die bewust zijn gecreëerd in de drie decreten waarvan daarstraks sprake.

Wanneer ik twee jaar na de start de balans inzake ruimtelijke ordening opmaak, durf ik te zeggen dat deze balans tot op heden positief is, dat voortuitgang werd geboekt, ook in het Structuurplan Vlaanderen.

Ik heb daarstraks gezegd in welke tijds kalender de verdere afhandeling is gevat en het decreet ruimtelijke ordening aan de Vlaamse regering voor principiële goedkeuring kan worden voorgelegd.

De heer Vautmans zegt dat er ter

zake een motie van aanbeveling werd ingediend. Wij leggen deze motie inderdaad niet zo maar naast ons neer. De uitvoering van deze motie is conform de aanbeveling die wij ter zake hebben gekregen. Het decreet op de Ruimtelijke Ordening zal nog vóór het einde van het jaar worden neergelegd.

De heer A. Denys : Waarom werden belangrijke aspecten dan niet in het globale decreet opgenomen ?

Minister T. Kelchtermans : Omdat er tussentijds inzake ruimtelijke ordeningen ook oplossingen moeten worden gezocht voor problemen die bewust zijn gecreëerd en achteraf in het globale decreet worden geïntegreerd .

De heer A. Denys : Desbetreffend bestaat toch een groot meningsverschil in de Vlaamse regering ! Dat is de enige reden.

Minister T. Kelchtermans : Dat is uitgesloten, aangezien de Vlaamse regering altijd bij consensus beslist. Alles wat tot op heden is gebeurd – en ik zeg dit speciaal ter attentie van de heer Caudron – is een rechtstreeks gevolg van de beslissingen die ik aan de Vlaamse regering heb voorgelegd en waarover in consensus door de Vlaamse regering werd beslist. Ik heb geen enkele moeite met deze aanbeveling ; zij wordt uitgevoerd.

Collega Vautmans vraagt mij de huidige stand van zaken. De achterstanden inzake de toekenning van vergunningen bestaan op het vlak van de beroepen op het hoofdbestuur : een kleine vijf percent van de aanvragen van 1992 en vijftig percent van 1993 moeten nog worden afgehandeld. Volgens de normen van het hoofdbestuur is dit een normaal percentage. Er is wel enige achterstand bij de beslissing inzake verordeningen die worden voorgelegd ; ter zake is de achterstand groter dan normaal mag worden verwacht. Ook daaromtrent worden specifieke redenen ingeroepen, meer bepaald de personeelsbezetting ; dat is inder-

Kelchtermans

daad een algemeen probleem bij de administratie Ruimtelijke Ordening.

Collega Vogels, van uw uiteenzetting onthou ik mij te mogen troosten met de gedachte dat hoe meer tegenstand Ruimtelijke Ordening krijgt, des te beter het beleid zou zijn. Als ik deze uitspraak voor waarheid mag nemen, heb ik de indruk inderdaad op de goede weg te zijn. De weerstand groeit ; daaruit mag ik dus concluderen dat wij een aantal verantwoorde beslissingen hebben genomen.

Collega Caudron heeft een aantal kritische bedenkingen gemaakt. Hij mag in ieder geval ervan overtuigd zijn dat wij handelen in volledige consensus met de gehele Vlaamse regering, ook wat het moratorium op de BPA's betreft. Misschien wordt er te snel aan voorbijgegaan. Het betreft inderdaad een omzendbrief, maar dat is dan ook het enige formele. De omzendbrief werd aan de Vlaamse regering voorgelegd en kan uitsluitend worden gewijzigd door een beslissing van de Vlaamse regering.

In deze omzendbrief, althans voor wie hem aandachtig heeft gelezen, worden strenge voorwaarden bepaald, onder meer onder welke voorwaarden wijzigingen van gewestplannen via BPA's mogen gebeuren, zowel op het vlak van de functie als op die van het volume.

Er wordt ook verwezen naar het algemene toetsingskader waarin de beoordeling van de uitgangspunten, die aan de basis liggen van het Structuurplan Vlaanderen, vooraan moet staan.

Ik onderschrijf de stelling onder andere van collega Van Eetvelt waarin een sterk wantrouwen ten aanzien van het gemeentelijk planniveau andermaal wordt verwoord. Ik spreek tegen dat er een gebrek aan capaciteit zou zijn vanwege het gemeentelijk niveau ; integendeel, ik vind dat wij het gemeentelijk niveau moeten

opwaarderen, ook inzake ruimtelijke ordening, zoals wij dat ook hebben gedaan voor leefmilieu, met alle positieve effecten van dien.

Het is mijn overtuiging dat als men de gemeenten – en ook de provincies, die ter zake perfect een rol kunnen spelen – een grote verantwoordelijkheid geeft in de ruimtelijke ordening, wij nieuwe hefbomen creëren voor een betere bewaking van de regels voor een goede ruimtelijke ordening.

Mijnheer de voorzitter, zij die menen kritiek te moeten uitbrengen op de ruimtelijke ordening, mogen niet vergeten waar wij zijn gestart. Wij hebben uitdrukkelijk de doelstellingen bepaald. Via een aantal tussenstappen stevenen wij af op de uiteindelijke doelstelling.

Het huidige Structuurplan Vlaanderen zal in de loop van 1994 verder worden onderzocht. Er komt een decreetale basis voor het ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Wij hebben een aanzet gegeven tot een andere manier van ruimtelijk ordenen. Binnen de ruimtelijke ordening kunnen wij ons niet veroorloven alleen problemen te creëren zonder ook oplossingen te vinden. Dank zij deze tussenstappen werden verantwoorde oplossingen gevonden.

Wij blijven met overtuiging achter het gevoerde beleid staan en durven dus uitdrukkelijk het vertrouwen van de Vlaamse Raad vragen.

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord. (Neen)

ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

De voorzitter : Wij behandelen nu de materies waarvoor de ministers Van den Bossche, Van den Brande en Detiège zijn bevoegd, met name Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid en de door minister-president Van den Brande ingediende beleidsbrief „Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen”. Beleidsbrief voor 1994.

De heer Taelman heeft het woord.

De heer W. Taelman (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister, collega's, vooraf twee bemerkingen.

Allereerst wil ik de verslaggever feliciteren met zijn uitstekend verslag ; het is inderdaad niet altijd gemakkelijk de commissiewerkzaamheden op een volledige manier weer te geven. De verslaggever is hierin eens te meer geslaagd.

Ten tweede, ik verontschuldig mij voor de barslechte toestand van mijn stem.

Mijnheer de minister, ook dit jaar blijkt de globale inspanning voor het onderwijs vanwege de Vlaamse overheid veruit boven het gemiddelde van de OESO-landen uit te stijgen.

In Vlaanderen neemt het onderwijs nog steeds quasi de helft van de totale begroting voor zijn rekening. Iedereen onderkent dat onderwijs één van de belangrijkste maatschappelijke projecten is, maar dat heden ten dage het onderwijs binnen het overheidsbeslag zijn limiet heeft bereikt. Jaarlijks worden die bedenkingen herhaald. Toch stellen wij vast dat de begroting nog jaarlijks stijgt.

Sinds 1991 is de onderwijsbegroting met ruim **30** miljard frank toegenomen. Steeds naar aanleiding van de begrotingsbesprekingen hebben alle collega's erop gewezen dat deze trend niet kan worden aangehouden. Inderdaad, als de simulaties van de deskundigen juist zijn, zal de financieringswet geen stand houden en zullen wij met een zwaar financieel tekort worden opgescheept.

De stappen die de minister heeft ondernomen om het onderwijsbudget in eerste instantie beheersbaar te houden, zijn ongetwijfeld positief. Niettemin denken wij dat meer ingrijpende en verdergaande initiatieven nodig zullen zijn in de volgende jaren, wil men korte-termijn ingrepen vermijden.

Taelman

Als Vlaamse onderwijsverantwoordelijken dienen wij dringend de handen in elkaar te slaan teneinde degelijke oplossingen voor de financiële problemen van ons onderwijs te vinden. Mede ingegeven door deze vrees hebben wij voorgesteld om in de schoot van de onderwijscommissie, een subcommissie "Financiering van het onderwijs", op te richten teneinde een grondige analyse te maken van de financiële problemen en desnoods alternatieve financieringsmechanismen te ontwikkelen. Wij zijn zeer blij dat dit initiatief dank zij de steun van de collega's uit alle andere partijen tot stand kon komen en wij hopen dat deze subcommissie in januari van start kan gaan.

Als men het onderwijs voor de toekomst veilig wil stellen, zal men nog rationeler moeten omspringen met de middelen en zal een alternatief personeelsbeleid absoluut noodzakelijk zijn. De loonmassa binnen de begroting is immers te groot en toch zijn de lonen, ondanks de afgesloten CAO, niet noemenswaardig hoog in vergelijking met de ons omringende landen. Daarenboven zijn de loopbaanperspectieven ook niet bijzonder aantrekkelijk.

Naast het financieel probleem stelt zich, jaar in jaar uit, het probleem van de vergrijzing. Wil men in het kader van de hervorming van het lerarenambt betere loopbaanperspectieven creëren en het lerarenambt aantrekkelijk maken, dan zal men over voldoende kredieten moeten beschikken om dit te kunnen doen. Vandaag is dit onmogelijk. Enerzijds is er geen geld om jonge krachten aan te trekken en anderzijds vergrijst ons lerarenkorps en dit probleem stelt zich in het bijzonder in het secundair onderwijs. Wij zullen daar dus duidelijk iets moeten aan doen. Dringende hervormingen zowel in het ambt als in de opleiding zijn imperatief. Uiteindelijk – de VLD heeft daar steeds voor gepleit – moeten wij komen tot minder, maar beter betaalde leerkrachten en het

systeem van de vlakke loopbaan moeten wij verlaten. Als wij uiteindelijk ons onderwijsbudget willen controleerbaar maken en nog voldoende beleidsruimte overhouden, dan zullen wij voldoende moed aan de dag moeten leggen om een aantal verworvenheden en principes uit het verleden in vraag te stellen.

De druk op de lonen en wedden is veel te groot. De beheersbare operatie is positief, maar op zich nog onvoldoende. Zoals verschillende collega's reeds zeiden, zal ook het overgewicht van het secundair onderwijs moeten aan bod komen. Dit is een probleem van lange adem. Maar het is uiterst belangrijk om zeer vroeg – en vooral eer het te laat is – te zoeken naar begrotingsmatig en maatschappelijk verantwoorde oplossingen.

Ongetwijfeld is de aanpak van de misbruiken met betrekking tot het ziekteverlof ook positief. Het hoeft geen betoog dat de inschakeling van de particuliere sector hierbij voor ons een aangename vaststelling is.

Het reduceren van vaste benoemingen in structureel boventallige diploma's is reeds een eerste fase van een alternatief personeelsbeleid.

Met de recente CAO werd door de Vlaamse Gemeenschap ontegensprekelijk een grote inspanning geleverd. Hoewel die CAO heel wat goede elementen inhoudt, zoals de gelijkschakeling van de wedde van kleuteronderwijzer met die van onderwijzer, stellen wij ons toch nog steeds vragen aangaande de uiteindelijke uitvoering ervan. Een duidelijke bevestiging daarvan is noodzakelijk wil men de vooropgestelde pedagogische en maatschappelijke rust niet teniet doen. Een van de opties van de CAO, met name de besparingen in het secundair onderwijs ten voordele van een algemene loonsverhoging voor alle leerkrachten, extra verhogingen voor specifieke categorieën, leunt aan – zoals collega Deswaene aanhaalde in de commissie – bij de voorstellen die jaren geleden werden verdedigd door de

toenmalige PVV. Uiteraard verheugt dit ons.

Wij vinden het nog steeds eigenaardig dat voor die onderwijs-CAO plots een extra-financiële ruimte blijkt te bestaan. Vóór de onderhandelingen van start gingen werd er steeds op gewezen dat de budgettaire ruimte uitermate klein was. Het gevolg hiervan was dat deze onderhandelingen in een vrij pessimistische sfeer van start gingen. Plots, als een deus ex machina werd dan toch een oplossing naar voren geschoven. Terloops wijzen wij nogmaals op de opmerkingen die ook de fractieleider van de CVP tijdens de plenaire vergadering van 29 september 1993 van de Vlaamse Raad maakte aangaande de forse stijging van de onderwijsuitgaven in uitvoering van de bewuste CAO.

Ik kom nu tot het secundair onderwijs. De problemen die wij in het algemeen in alle sectoren van het onderwijs kennen, culminereren eigenlijk in het secundair onderwijs. Het secundair onderwijs neemt het grootste aandeel van het onderwijsbudget voor zijn rekening. De vele problemen kunnen of hebben te maken met de keuzevrijheid van de ouders. Uiteraard moet deze keuzevrijheid steeds worden gevrijwaard, maar naar ons gevoel verzoenbaar blijven met de reële budgettaire kost van het ons toch in hoge mate à la carte secundair onderwijs. Het keuzeprincipe is historisch, maar ik meen dat het aanbod steeds realistisch moet worden gehouden en dat ter zake een grotere verantwoordelijkheidszin bij de ouders moet worden aangewakkerd. Als men een recht in werking stelt, dan impliceert zulks dat men het niet misbruikt of verkeerd gebruikt. Bij het concipiëren van het keuzerecht voor alle ouders heeft de wetgever, de decreetgever, een welbepaald doel voor ogen en daarvan kan niet worden afgeweken. In het belang van het kind moet men streven naar alternatieven indien de keuze manifest of herhaaldelijk verkeerd wordt gemaakt. De VLD wenst te benadrukken dat kwaliteit

Taelman

en een grote financiële imput niet steeds in verhouding staan tot elkaar. Het is nochtans die kwaliteit die niet alleen de ouders en de studenten, maar de maatschappij in haar geheel van het onderwijs verlangt. De controle op de aanwending van de middelen is dan ook essentieel. De vraag is of de aan de minister voorgestelde eindtermen om een grotere doorzichtigheid van het schoolgebeuren te realiseren – de essentiële opdracht van de school te beklemtonen, het beter inrichten van nascholing en begeleiding – niet via andere middelen kunnen worden bereikt. In dit verband heeft de minister gezegd dat die eindtermen van het eerste jaar secundair onderwijs begin 1994 zullen worden voorgelegd.

Graag ontving ik van de minister duidelijke informatie dienaangaande.

Ik zal nu dieper ingaan op een aantal deelaspecten van het onderwijs.

Het basisonderwijs heeft, zoals bepaalde collega's en de minister opmerkten, inderdaad een gering en wellicht een te gering aandeel in de onderwijsbegroting. Als er in de toekomst maatregelen zullen worden genomen om de scheefgegroeide verhouding tussen het basisonderwijs en het secundair onderwijs recht te trekken, dan zullen wij dit toejuichen.

De belangrijkste beleidsoptie dit jaar is de extra-inzet van 500 leerkrachten in het eerste leerjaar en dit ten belope van 407 miljoen frank. In principe zijn wij zeker niet gekant tegen deze maatregel. Niettemin zien wij meer heil – zoals collega Leduc zei in de commissie – in een extra-omkadering voor het kleuteronderwijs omdat hier de fundamentele oorzaak schuilt van de ongelijke startkansen. Uiteindelijk uit zulks zich in de lagere school in het fenomeen van zittenblijven.

Wij herhalen ons pleidooi om een

maatregel inzake extra-omkadering voor het eerste studiejaar in de toekomst pas operationeel te maken op 1 oktober omdat de leerkrachten de probleemgevallen pas tijdens de maand september kunnen situeren. Daardoor kunnen supplementaire leerkrachten worden gespreid over negen in plaats van over tien maanden, waardoor meer scholen kunnen worden geholpen.

Inzake de administratieve omkadering van het basisonderwijs dienen ons inziens nog heel wat initiatieven te worden genomen en inspanningen te worden geleverd. Het is duidelijk dat de directeur van de basisschool, die zich nog moet inlaten met administratieve taken, weinig of geen tijd meer overheeft voor zijn pedagogische opdracht en voor de contacten met de ouders, wat volgens ons nog steeds zijn voornaamste opdracht is.

Teneinde de opdrachten van het administratief personeel eveneens te vergemakkelijken, hebben wij er in de commissie voor gepleit het aantal omzendbrieven nog verder drastisch te beperken en het aantal overbodige opdrachten uit de wereld te bannen. Wij vragen dus aan de minister of hij nog meer inspanningen wil doen teneinde de waterval van omzendbrieven optimaal te beperken.

Met betrekking tot de taakleraars zei collega Leduc tijdens de commissievergadering duidelijk dat de extra-inzet van taakleraars in het kleuteronderwijs belangrijker is dan de extra-omkadering in het eerste leerjaar, dit om de overgang van het kleuternaar het lager onderwijs beter te begeleiden. Volgens ons worden op die manier gelijke startkansen gecreëerd in het kleuteronderwijs. Het is dan ook belangrijk dat elke school, hoe klein ook, over een taakleraar kan beschikken. Bij de aanstelling van de taakleraren moet ons inziens worden geput uit het lestijdenpakket. De taakleraar moet verplicht worden opgelegd omdat op deze manier zowel het zittenblijven in het lager onderwijs als de afvloeiing naar het buitengewoon onderwijs worden afgeremd.

De extra financiële last ingevolge het aanzetten van een taakleraar zou op deze wijze worden terugverdiend. Wij wachten met ongeduld naar de resultaten van de opdracht die de minister ter zake aan de administratie gaf.

Dit jaar wordt in het secundair onderwijs bespaard door de inperking van de aanwendingscoëfficiënt met 0,8 percent en de reductie van de minimumpakketten vanaf 1 september.

Wij menen dat een schaalvergroting in het secundair onderwijs zich opdringt. Toch wijzen wij erop dat een schaalvergroting in het secundair onderwijs niet kan gebeuren zoals bij de hogescholen, maar dat de scholen zelf vanaf het begin nauw moeten worden betrokken bij dergelijke operatie. Schaalvergroting moet groeien, maar niet van bovenaf worden opgelegd. Naar de financiering toe is hier volgens ons werk weggelegd voor de kersverse subcommissie Financiën van de commissie voor Onderwijs.

Graag vernam ik van de minister de stand van zaken van het onderzoek en van de gesprekken in verband met een eventuele schaalvergroting in het secundair onderwijs.

De rationalisatie in het secundair onderwijs kan er niet op gericht zijn louter het aantal te verminderen. Integendeel. Het is fundamenteel de overlapping in de programmatie af te bouwen om ertoe te komen in elk net, in elke regio, elke richting, slechts eenmalig aan te bieden.

Mijnheer de minister, wij zijn er ons van bewust dat het om een moeilijke uitdaging gaat, maar volgens ons ligt hier de kiem voor een betere toekomst van ons onderwijs. Inderdaad, indien op dit vlak een verregaande samenwerking tussen diverse scholen in het secundair onderwijs niet mogelijk blijkt, dan zal dit nefaste gevolgen hebben voor het onderwijs in zijn geheel.

In ieder geval vragen wij dat de basis

Taelman

en ook de leefgemeenschap voldoende inspraak zou hebben bij eventuele schaalvergrotingsplannen. Wij vernamen dat informele contacten tussen de netten reeds op het getouw werden gezet tussen de netten, ten einde een meer rationele organisatie van het secundair onderwijs te bewerkstelligen. Graag ontving ik vanwege de minister de stand van zaken dienaangaande.

Graag had ik vernomen welke concrete maatregelen worden genomen om het probleem van het groot aantal "bissers" en "trissers" in de universiteiten te beperken. Werd in dit verband het probleem van de numerus clausus besproken naar aanleiding van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie? Indien dit het geval is, welke concrete resultaten werden bereikt? Wat gebeurt er nu verder met het voorstel van senator Valkeniers over de numerus clausus? De minister had zich er in de commissie toe verbonden een aantal maatregelen te nemen.

Wanneer worden de resultaten van de controle van de commissarissen verwacht voor de RUG, de VUB en de KUL?

Wat het onderwijs voor sociale promotie betreft, zijn de uitbouw van het tweedekansonderwijs en de netoverschrijdende initiatieven voor de programmatie bijzonder positief. Dergelijke blijken van goede wil zou men ook moeten kunnen terugvinden in de rest van het onderwijs.

In dit verband vragen wij ons echter af of het HOBU-advies van de Raad van State deze initiatieven niet in het gedrang brengt? Hetzelfde geldt overigens voor de samenwerking met betrekking tot de schoolsport.

Minister L. Van den Bossche : Het HOBU-advies brengt geen van beide in het gedrang. Men moet wel duidelijk begrijpen wat het advies inhoudt. De schoolsport is eigenlijk geen pedagogisch project in de stricte betekenis.

Voorts gaat het wat het volwasse-

nononderwijs betreft, niet om een netoverschrijdend initiatief in de traditionele betekenis van het woord. Het gaat om regionale afspraken over de inhoud van het onderwijs, waarbij ervan wordt uitgegaan dat keuzevrijheid op een andere wijze moet worden geïnterpreteerd in het traditionele onderwijs, enerzijds en in het post-onderwijs op het niveau van volwassenenonderwijs, anderzijds. Dit sluit enigszins aan bij de werkelijkheid die de Raad stilzwijgend heeft geduld. Zo is er bij het post-onderwijs aan de universiteit niet onmiddellijk sprake van keuzemogelijkheden.

Op deze punten stellen zich geen problemen met betrekking tot het advies. In het advies wordt de keuzevrijheid van grondwetsartikel 17 wel duidelijk omschreven evenals de beperkingen die dit meebrengt voor de minister.

Er wordt duidelijk bepaald dat de minister geen beheersvormen kan opleggen aan de inrichtende macht van het vrij onderwijs, hij kan geen netoverschrijdende fusies opleggen en zelfs niet favoriseren via voordeliger normen of dito financieringsmaatregelen.

De heer W. Taelman : Ik dank de minister voor deze toelichting.

Het is dringend noodzakelijk dat er een duidelijke visie wordt ontwikkeld aangaande de Open Universiteit. Hierbij rijst de vraag of een dergelijk uitgebouwde open universiteit zoals in de ons omringende landen haalbaar is in Vlaanderen en of dit beantwoordt aan een maatschappelijke behoefte, gelet op de schaal van onze gemeenschap en aan het enorm verspreid aanbod van het groot aantal instellingen. Het geringe succes van de open universiteit is in eerste instantie hieraan te wijten en niet uitsluitend aan de door de minister aan de universiteiten verweten subsidiehonger. Het is inderdaad niet realistisch om in Vlaanderen een open universiteit uit te bouwen in de stijl van de Britse Open University. Er

CVP- Kamerlid Annie Leysen formuleerde een aantal kritische vragen bij de onderwijsbegroting

moet worden onderzocht welke open universiteit in Vlaanderen kan en dient te worden georganiseerd. Los hiervan bestaat er een samenwerkingsakkoord met Nederland. Vlaanderen heeft verbintenissen aangegaan die nog niet werden nagekomen.

Ten slotte heb ik nog enkele opmerkingen over het leerlingenvervoer. Zoals de heer Martens in de commissie terecht heeft opgemerkt, is het dossier van het leerlingenvervoer totaal ontspoord. Wij zijn bereid onze volle medewerking te verlenen aan een grondig debat dienaangaande.

Het is immers de vraag of het organiseren van het leerlingenvervoer als dusdanig een opdracht is die binnen het departement moet worden georganiseerd. De contracten voor het leerlingenvervoer zouden indien mogelijk moeten worden uitbesteed aan privémaatschappijen. De overheid zou slechts voor een noodzakelijke opvang moeten zorgen in de gevallen dat de privémaatschappijen niet

Taelman

bereid zijn om op het aanbod in te gaan.

Graag vernam ik van de minister of het juist is dat naar aanleiding van de toekenning van een eigen dotatie aan de ARGO, de Raad van plan is een aantal afgeschafte ritten in het zonaal vervoer opnieuw zelf te organiseren.

Minister L. Van den Bossche : Wat dat betreft, werd in de commissie voor de Financiën een amendement aanvaard waarbij artikel 9 wordt gewijzigd. Mits goedkeuring van de Vlaamse regering kan de toelating worden gegeven om in sommige zones zelf vervoer te organiseren. Dit zal in de plenaire vergadering samen met het programmadecreet worden besproken.

De heer W. Taelman : Mijnheer de minister, is het invoeren van het enveloppesysteem op 1 september 1995 voor het gewoon onderwijs en op 1 september 1996 voor het buitengewoon onderwijs eigenlijk niet in strijd met de stilzwijgende verlening die mogelijk is voor de 770 contracten die ingaan op 1 januari 1994, vermits zij lopen over een kalenderjaar en niet over een schooljaar ?

Minister L. Van den Bossche : Sommige contracten lopen ten einde op 31 december 1993, andere op 30 juni 1994 of op 31 december 1994. De laatste langlopende contracten lopen ten einde op 30 juni 1996.

Deze contracten kunnen allemaal worden opgezegd, op voorwaarde dat de vervaldatum wordt gerespecteerd. De bewering dat dergelijke contracten op een vroeger tijdstip kunnen worden opgezegd zonder toekenning van schadevergoeding, is volledig uit de lucht gegrepen.

Tot op heden werd nog niet beslist om vanaf 1 september 1995 alle vervoer van het gewoon onderwijs te envelopperen. Er werd evenmin beslist om deze maatregel vanaf 1 september 1996 toe te passen voor het buitengewoon onderwijs.

Er wordt echter wel nagegaan of het mogelijk is een enveloppesysteem in te voeren, rekening houdend met de data waarop de verschillende contracten ten einde lopen. Voor het buitengewoon onderwijs is het uitermate moeilijk om het enveloppesysteem in te voeren. De meerderheid van de leerlingen zijn vrije keuzeleerlingen, de 4 en 12 kilometer spelen in de realiteit slechts een geringe rol. Wanneer er in een bepaald net meer scholen voorhanden zijn, is de af te leggen afstand gemiddeld kleiner ; wanneer er minder scholen zijn, is de af te leggen afstand gemiddeld uiteraard groter.

Bovendien bestaat er ook een sociologisch probleem. In sommige scholen wordt 40 procent van de leerlingen door de ouders gebracht, zij doen dus geen beroep op het leerlingvervoer. In andere scholen maken alle leerlingen gebruik van deze mogelijkheid om naar school te komen. Dit betekent dat er geen bedrag kan worden toegekend per leerling omdat sommige scholen dit bedrag niet volledig moeten aanwenden in tegenstelling tot andere scholen die dit bedrag voor 100 procent moeten aanwenden.

De heer W. Taelman : De VLD-fractie zal deze begroting niet goedkeuren omdat ondanks de maatregelen om de begroting onder controle te houden, tot op heden geen enkele stap werd ondernomen om het onderwijsbudget effectief op een degelijke en maatschappelijk aanvaardbare wijze te saneren.

De voorzitter : Mevrouw Leysen heeft het woord.

Mevrouw A. Leysen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de bespreking van de onderwijsbegroting biedt ons ieder jaar opnieuw de mogelijkheid om de meest uiteenlopende onderwijsthema's aan te snijden. De bespreking is meestal niet zozeer een cijferanalyse dan wel een gedachtenwisseling waarin allerlei problemen, denkpijlers, beleidsopties

aan bod komen. Het bleek trouwens ook duidelijk uit de uiteenzetting van de heer Taelman hoe verschillend de besprekingen wel kunnen zijn.

Sinds de communautarisering van het onderwijs heeft de Vlaamse Gemeenschap ten volle gebruik gemaakt van haar autonomie. Het overdragen van het onderwijs van de gemeenschap aan de ARGO was een belangrijke eerste beslissing. Deze maatregel effende het pad ten gunste van een gelijke financiering en behandeling van alle scholen. Kort na de communautarisering en de goedkeuring van de financieringswet werd er vanuit verschillende zijden gewezen op het gevaar van structurele onderfinanciering van het onderwijs en mogelijk hoog oplopende tekorten. Daarom moet de Vlaamse Gemeenschap er over waken dat de financiering van het onderwijs op lange termijn gewaarborgd blijft. Dit kan ons inziens via het nemen van structurele maatregelen. Sedert enige tijd wordt er openlijk gesproken van budgetbeheersing. De CVP-fractie kan akkoord gaan met structurele maatregelen die ertoe leiden dat de middelen voor onderwijs op een nog efficiëntere manier worden aangewend daar waar dat mogelijk is. Het doel is te komen tot betaalbare kwaliteit. Onmiddellijk voegen wij hieraan toe dat voor de CVP-fractie bij het nemen van dit soort maatregelen aan artikel 17 van de Grondwet niet mag worden geraakt. Dit betekent dat de gelijkheid en de vrijheid van onderwijs, zoals vastgelegd in de Grondwet, moet worden gerespecteerd. In dit kader betreuren wij dan ook zeer sterk dat in de begroting die wij nu bespreken en waarin weliswaar drastische ingrepen zijn vermeden, toch weer wordt geraakt aan de decretaal vastgelegde formules voor het bepalen van de werkingsmiddelen.

Mijnheer de minister, wij menen dat de grens hier toch wel is bereikt. U hebt dat trouwens tijdens uw inleiding in de commissie ook toege-

Leysen

ven, De jaarlijkse zoektocht naar die basisallocaties waarop nog kan worden bespaard biedt op termijn geen oplossing. Nieuwe paden moeten worden betreden. Er moet worden nagedacht over hoe in het secundair onderwijs samenwerkingsverbanden tussen onderwijsinstellingen kunnen worden ontwikkeld, hoe de op termijn onvermijdelijke rationalisatie van het secundair onderwijs kan worden verwezenlijkt. In de commissie hadden wij daarover een interessante discussie. Het blijft een gevoelige materie maar wij geloven dat wie het ernstig met het onderwijs meent hierover moet durven nadenken. Het is trouwens bemoedigend te horen dat in het grootste onderwijsnet in Vlaanderen bereidheid bestaat om hieraan mee te werken. Ook het jongste inspectieverslag van september 1993 over de toestand van het onderwijs komt op bladzijde 76 in verband met TSO tot volgende bevindingen, ik citeer : De schoolgrootte heeft invloed op de kwaliteit van het aangeboden onderwijs. De scholen met weinig leerlingen en een overaanbod van studierichtingen dienen in vraag gesteld. En verder : Het globaal aanbod van het te groot aantal studierichtingen verdient verder onderzocht te worden. . . . Concurrentie tussen de scholen van hetzelfde net enerzijds en tussen de onderwijsnetten anderzijds, zou niet aan de basis van programmatie mogen liggen. Einde citaat.

Bovendien kunnen wij vragen stellen bij de grafieken in de publikatie „De school op rapport”, waaruit blijkt dat in 1991 het aandeel van het secundair onderwijs in de onderwijsbegroting ondanks een lichte daling sinds 1988, toch nog steeds 45,66 percent bedroeg. Deze overaccentuering van het secundair onderwijs is historisch gegroeid, maar in het kader van het tegengaan van leerachterstand vanaf de basis moet worden overwogen voor het basisoniveau meer middelen ter beschikking te stellen. Het geciteerde inspectieverslag legt de link tussen structuren en kwaliteit.

Mijnheer de minister, kwaliteit impliceert dat wij ook blijvende aandacht hebben voor de leerkracht, diegenen die het uiteindelijk iedere dag opnieuw in de klas moet waarmaken. Binnen de ons toegemeten spreektijd kunnen wij hierop niet diep ingaan maar toch wil ik enkele bedenkingen naar voren brengen. Leerkrachten voelen zich vaak in de steek gelaten door ouders en leerlingen, de leerkracht staat inderdaad niet meer op de trede, door de overheid en door de school die onvoldoende ontplooiings- en promotiekansen biedt. Dit betekent dat niet alleen aan de randvoorwaarden van het leerkrachtenberoep moet worden gesleuteld, maar dat er ook werk moet worden gemaakt van de inhoudelijke waardering. Wij dringen er dan ook op aan om de discussie over de lerarenopleiding niet stop te zetten maar om die samen met de aangekondigde herziening van de rechtsposities van het personeel aan te grijpen om voor de leerkrachten nieuwe perspectieven te openen.

Mijnheer de minister, in een tweede gedeelte willen wij even dieper ingaan op enkele bestaande problemen.

De besparingen in het leerlingenvervoer dringen nu tot de inrichtende machten, de leerkrachten en ouders te velde door. Uit die reacties blijkt hoe sterk het leerlingenvervoer, alhoewel geen echte onderwijsaangelegenheid, in de loop der jaren tot een belangrijk stuk van het onderwijscomfort is geworden. Meteen blijkt ook dat men de oorsprong uit het oog is verloren namelijk het vervoeren van leerlingen die op een redelijk afstand geen school van hun vrije keuze vinden zoals bepaald in artikel 4 van de schoolpactwet. De datum van de inwerkingtreding van de voorgestelde besparingen doet op het terrein praktische problemen rijzen. Heel veel leerlingen hebben in het begin van het schooljaar hun abonnement voor een heel schooljaar betaald. Hoe zal de terugbetaling verlopen ? Zonder veel voorbe-

reidingstijd moeten ouders in sommige gevallen nieuwe schikkingen nemen in hun dag- en weekpatroon omdat ze niet meer kunnen rekenen op het leerlingenvervoer. Wij blijven betreuren dat de maatregel op 1 januari ingaat en niet op 1 september. Omdat in de wet op het leerlingenvervoer van 15 juli 1983 bepaald is dat men in de bedoelde zones geen eigen initiatieven kan nemen, zijn wij voorstander van een wijziging van het artikel 9 van de vermelde wet, zoals u zonet aan de heer Taelman hebt medegedeeld. In die zin zullen wij in de plenaire vergadering een amendement dat werd ingediend bij het programmadecreet, goedkeuren omdat het inderdaad de mogelijkheid biedt om op bepaalde plaatsen in het midden van het schooljaar vervoersproblemen op te lossen.

Reeds herhaalde malen werd op het leerlingenvervoer bespaard. De fundamentele vraag moet worden gesteld of men het leerlingenvervoer in de toekomst – met de vooropgestelde middelen – nog wel vanuit het departement Onderwijs kan blijven verzorgen en of niet dringend gesprekken op gang moeten worden gebracht met instanties die gespecialiseerd zijn in deze materie. Dat er een gecumuleerd tekort is ontstaan in de loop der jaren – wat u zelf hebt toegegeven, mijnheer de minister – is een bijkomende reden om over de toekomst van het leerlingenvervoer ernstig en creatief na te denken.

Ten tweede, willen we nog even terugkomen op de problemen met betrekking tot de uitbetaling van de kredieten voor administratieve hulp in het gewoon en buitengewoon onderwijs vanaf het schooljaar 1992-1993. Wij juichen toe dat de administratieve ondersteuning in het gewoon en buitengewoon basisonderwijs wordt verbeterd. Wij constateren echter moeilijkheden bij de uitvoering.

Voor het schooljaar 1992-1993 was 300 miljoen frank vastgelegd. Hier van werd 96 miljoen frank uitbetaald

Leysen

voor vermindering van de onderwijsopdrachten van de directies. **Van** het resterende bedrag werd einde juni 1993 slechts 80 miljoen frank uitbetaald. De scholen kregen in de omzendbrief de uitbetaling beloofd voor half november 1992 en het saldo moest zijn gestort eind april 1993. Dit laatste is nog steeds niet gebeurd en naar wij hebben vernomen zou dit nog tot eind januari 1994 kunnen duren. Extra geduld wordt ook gevraagd voor de uitbetaling van de eerste schijf voor het schooljaar 1993-1994. Klopt de informatie dat men slechts 25 percent van de eerste schijf zal kunnen uitbetalen in februari 1994 ? U beloofde beterschap. Wij begrijpen dat alle problemen niet ineens kunnen worden opgelost, maar we moeten er ons goed van bewust zijn dat het dit soort zaken is dat een schaduw werpt op "Brussel" en op "de politiek", waarbij men al te vlug vergeet wat wel goed gaat.

Mijnheer de minister, ik kan het toch niet nalaten nog even terug te komen op het dossier hoger onderwijs buiten de universiteit. Ik ga niet in op de genese van de beide ontwerpdecreten zoals ze nu voorliggen. Ik ga ook niet in op de politieke situatie waarin we nu terecht zijn gekomen, maar, en dat wil ik toch duidelijk onderstrepen, de HOBU-ontwerpdecreten zijn er meer dan ooit in de ogen van de publieke opinie ontwerpdecreten door geworden waarin de stellingen van de politieke partijen belangrijker zijn geworden dan de toekomst van het HOBU.

Mijnheer de minister, het aanvullende advies van de Raad van State is ondubbelzinnig in zijn interpretatie van de vrijheid van onderwijs. De CVP-fractie is verheugd dat dit advies de heersende rechtspraak en rechtsleer bevestigt.

Sinds de publikatie van het rapport van de Ambtelijke Commissie is er in de hogeschoolkringen veel beroering geweest. De voorgestelde her-

vorming is ook drastisch. Toch constateren we dat de idee van schaalvergroting – met autonomie en enveloppefinanciering – geleidelijk ingang heeft gevonden en dat het belang ervan wordt erkend. De versnippering van het onderwijsaanbod en van de financiële middelen is niet langer houdbaar.

De CVP-fractie blijft daarom de fundamentele opties in de ontwerpdecreten steunen. Het zou voor het HOBU een ramp zijn mocht alles nu politiek geblokkeerd blijven. Daarin moet echter iedereen zijn verantwoordelijkheid opnemen, ook de VLD-fractie, mijnheer Taelman.

Wij constateren nu immers dat de fusiegesprekken op het onderwijsveld blijven doorgaan en zelfs dat de bereidheid toeneemt om tot grotere entiteiten te groeien, met gelijk welke samenwerkingsverbanden. De CVP-fractie blijft deze spontane fusiegesprekken steunen. Daarom pleiten we zeer sterk om – in het geval er geen volledige hervorming kan worden gedaan – toch een kader te creëren waarin grotere door fusie ontstane entiteiten niet worden gestraft inzake omkadering. Het lijkt ons de moeite waard om in dit geval, dus indien de globale herstructurering er niet komt, een poging te ondernemen om een aantal belangrijke zaken toch nog decretaal te regelen. Wij denken aan een aangepaste omkadering zonder enveloppefinanciering, aan een regeling voor de inschrijvingsgelden, aan de invoering van participatiestructuren.

Mijnheer de minister, er zijn alleszins decretale initiatieven nodig om in het hoger onderwijs volgend academiejahr orde op zaken te kunnen stellen. We denken aan de omkadering en rechtspositie in het hoger kunstonderwijs en aan de medezeggenschap in het hoger onderwijs. Het decreet van 23 oktober 1991 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap moet via besluiten verder worden uitgevoerd. In de CAO-11 staan bepalingen die te maken hebben met de HOBU-her-

structurering. Wat gebeurt daarmee ?

Mijnheer de minister, in het VLOR-advies bij de HOBU-ontwerpdecreten werd de interessante suggestie gedaan om een centrale registratie van studenten in het hoger onderwijs op te zetten, mede in het kader van het verwerven van een beter inzicht in de problematiek van slagen en mislukken. Ongeacht of de volledige herstructurering wordt doorgevoerd, lijkt ons dit een waardevol idee waarvan nu al werk kan worden gemaakt.

De CVP-fractie zal de onderwijsbegroting goedkeuren en wil meewerken aan een overdacht onderwijsbeleid dat onze jeugd degelijk voorbereidt op de toekomst en dat ze ook verantwoordelijkheid aanleert.

Naar aanleiding van de andere materies besproken in de commissie Onderwijs willen wij nog even kort stilstaan bij het wetenschapsbeleid. Het coördinerende optreden van de minister-president ter zake komt de doorzichtigheid van het beleid duidelijk ten goede. De overzichtelijke beleidsbrief die jaarlijks met de begroting wordt gepresenteerd, helpt ons een inzicht te geven in deze materie. Het verheugt de CVP-fractie dat de kredieten wezenlijk worden opgetrokken, waardoor de achterstand met de ons omringende landen stelselmatig wordt verkleind. Ten slotte willen we nogmaals herhalen dat het Vlaamse wetenschapsbeleid niet voorbij mag gaan aan een evaluatie van het federaal wetenschapsbeleid en inzonderheid aan de Vlaamse betrokkenheid hierbij. *(Applaus)*

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Voorzitter

Wij komen deze namiddag om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

- De vergadering wordt gesloten om 12.26 uur.
